

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
 minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az új nyugdíjtörvény-tervezet.

A napilapok utóbbi számai hirt adtak arról, hogy az új nyugdíjtörvény-tervezet a képviselőház asztalára került.

A 128 szakaszból álló törvénytervezet egy évtizedet meghaladó munka eredménye, amely hatályon kívül helyezi az elavult, főbb vonásaiban még Mária Terézia idejéből származó 1885. évi XI. törvényzikket, amely a mai kor viszonyainak már egyáltalán nem felelt meg s a nyugdíj minimumát oly összegben szabta meg, amely a létfenntartás biztosítására egyáltalán nem volt elegendő.

Már volt alkalmam évekkal ezelőtt a Csendőrségi Lapok hasábjain a csendőrlegénység ellátási illetményeire nézve mérvadó 1881: LXXI. és 1885: XI. t.-cz. határozványait ismertetni s most csak azért szólok fel, hogy a legénységnek elmondjam mindazt, ami őt az új nyugdíjtörvény-tervezetből érdekli, jóllehet a napilapok főbb vonásokban szintén közölték a tervezetet, de annyira tömören, hogy azt csak az értheti meg teljesen, aki behatóan foglalkozik a nyugdíjtörvénnyel s ismeri a régi törvény infenczióit. Régi vágya volt a csendőrlegénységnek, hogy nyugdíjilletményei rendeztessenek, hogy eltöröltessék az az 5—5 évi nyugdíj-emelkedés, amelynek révén ugyan sok derék csendőr vesztett el éveket, mert oly szerencsétlen egészségi viszonyok közé jutott, hogy a nyugdíj emelkedéséhez szükségelt 1—2 évet már nem tudta kiszolgálni. Ez a vágy ime teljesedésbe megy, mert e tervezet törvényerőre emelkedésével minden egyes év számítani fog.

Vegyük azonban sorrendben az újításokat, hogy teljesen áttekinthető képet nyerjünk.

1. *A szolgálati időnek 35 évre való leszállítása.* Korszzerű újítás, amely főleg a csendőrlegénységre bír nagy fontossággal. Tudjuk nagyon jól, hogy csak elvétele, a csendőrség fennállása óta mindössze mintegy öt altisztnél fordult elő, hogy a 40 évet kiszolgált volna. S akik kiszolgálták, azok majd valamennyien éveken át szolgáltak előzőleg a csapatnál s csendőrségi éveik 30—35 között váltakoztak. Amig tehát eddig csak ritkaság számba ment a legénységnél a teljes nyugdíj, addig most már inkább meg van adva ennek a lehetőség, mert rendes körülmények között 55 éves életkor-

ban elérheti az altiszt nyugdíj fejében tettelegességi illetményei teljes összegét. Őt év nem sok egy fiatal erőteljes embernél, de egy a szolgálat által megtört, élete delén messze túl álló férfinál nagy idő, amelyet csak az tud kellőképpen értékelni, akit közvetlenül érint.

2. *A nyugdíjjogosultságnak öt évben való megállapítása* véglegesített csendőröknél, ha a csendőrséghez történt belépésük napján 40. életévüket még nem töltötték be.

Ennek az intézkedésnek óriási borderejét példával világítom meg. Egy 20 éves fiatalember bevonul katonának; két évi tényleges szolgálata után közvetlenül átlép a csendőrséghez, ahol bárom év múlva, tehát 25 éves életkorában elérte a nyugdíjjogosultságot. Ha az illető csendőrségi szolgálatra alkalmatlanná válik, felülvizsgálat után még akkor is állandó nyugállományba helyeztetik, ha polgárilag keresetképes marad is. Kap tehát évi 360 kor. nyugdíjat egész életére, míg a mostani törvény szerint csak három havi végkielégítésre van igénye, vagyis legyszer s mindenkorra szóló 225 koronára.

További magyarázat, azt hiszem, felesleges s csak azt kívánom még megjegyezni, hogy a csendőr jelenlegi 10 évi beszámítható szolgálati ideje után illetékes minimális nyugdíja 300 korona, a jövőben pedig már öt évi szolgálat után 360 korona lesz.

3. *A nyugdíj mérvé:* öt évi beszámítható szolgálati idő után a legutóbb élvezett és beszámítható tettelegességi illetmények (havidíj, zsold, szolgálati pótdíj) 40%-a, minden további év 2—2%-os emelkedés. Alábbi táblázat teljes áttekintést nyújt.

4. *A hat hónapot meghaladó szolgálati időnek egy évre való kikerekítése,* vagyis az egész éveken felül maradó és hat hónapot meghaladó évhányadnak egész év gyanánt való számítása. Hosszadalmas s felesleges magyarázat helyett álljon itt a következő példa: Egy csendőr szolgál 15 év, hat hó és egy napot. Szolgálatképtelenné válik, felülvizsgálat után elmegy. Nyugdíja nem 15, hanem 16 év után lesz folyósítva.

5. *Két vagy több állami szolgálat közé eső, de tényleges szolgálatban nem töltött idő nem tekintetik megszakításnak, ha az 30 napot meg nem halad.*

Ugyanez sak nagy horderővel bíró újítás, amely főleg a csendőrlegénység ellátási illetményeire gyakorol kedvező

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító,
 a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.
 honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a **Ludovika Akadémia** házi hangszerekészítője, az
 Ooskai és a szabadalmazotti **Rákóczi** tárogató feltalálója **Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.**
 Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. **Harmonikák** erős el-
 pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltnék. Arjegyék minden hang-
 szerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.** 6

hatást. Nagyon gyakori ugyanis az az eset, hogy akárhány csendőr még mint tényleges állományú katona jelentkezett a csendőrséghez leendő felvetelre, de közvetlen átlépése a felvetellel egyhekötött formások miatt késett s a jelentkező már csapattestének szabadságot állományába tartozott, amikor a csendőrséghez történt felvételeről értesítve lett s így szolgálati idejében megszakitás állott be.

Az így — bár önhibáján kívül — beállott megszakitása a szolgálati időnek maga után vonta előző csapatbeli szolgálati idejének elvesztését, amely csak legfeljebb kegyelem útján volt beszámítható. De nagyon gyakori volt az az eset is, hogy akárhány csendőr azzal az elítélt szándékkal vált meg a gyöngy-élettel, hogy a polgári életben keresi meg boldogulását. S amikor ez a terve esődöt mondott, jött a csendőrséghez és így természetesen szolgálati idejében megszakitás állott be, amelynek beszámítása elég gyakran a legnagyobb jóindulat mellett sem volt keresztülvihető.

Ezeket a hátrányokat lesz hivatva gyökeresen segíteni az új nyugdíjtörvénynek fent vázolt üdvös intézkedése, amely 30 naphatározat alapján meg az az időszakot, melyen belől a szolgálati idő folytonossága meg nem szakíthatik s így törvényesen biztosítja annak az előző szolgálati időnek a beszámítását, amely jelenleg csak királyi kegyelem alapján vehető figyelembe. A 30 napot meghaladó megszakitásokra vonatkozólag a jelenleg is érvényben álló eljárás a jövőre nézve is áll, vagyis az ilyen megszakitástól való eltekintéshez a jövőben is királyi kegyelemre lesz szükség. Magától értetődik, hogy a nem tényleges állományban eltöltött idő — habár megszakitást nem képez is — a nyugdíj kiszabásánál figyelembe nem jöhet.

6. A nyugdíjnak legkisebb kiszabata évi 300 korona, ellentétben a mostani 300 koronával. Latszólag csekélység, de azonnal más színben tűnik fel, ha figyelembe vesszük azt, hogy eddig a csendőr a 300 kor. nyugdíjat 10 évi szolgálat után érte el s a jövőben már öt évi beszámítható szolgálat után évi 360 koronára lesz igénye.

Minden kedvezményeket tetézi a lakbérnyugdíjnak törvény útján való biztosítása.

Mi, akik még tényleges szolgálatban állunk, nem tudjuk kellően értékelni ezt a kedvezményt. Nem kell azonban nagy fejtörés ahhoz, hogy belássuk azt, miszerint ez az intézkedés mily lényegesen hozzájárul a nyugdíjas anyagi helyzetének biztosabb alapokra való fektetéséhez.

Nem tudjuk ugyan még biztosan, milyen kerekben mozog ez a nyugdíjpótlék, de akármilyen minimális összegben lesz is megszabva, sok anyagi gondtól szabadítja meg a nyugdíjast. Valamennyi, még az is, aki teljes tettlegességi illetményekkel ment is nyugdíjba,

azon panaszkodik, hogy a lakás kérdése nagy anyagi gondot okoz. S ez csak természetes, ha figyelembe vesszük azt, hogy családostaltiszteinknek alig 10%-a van olyan kedvező anyagi helyzetben, hogy tényleges szolgálati ideje alatt megtakaríthat magának annyit, amennyi a nyugdíj pótlására felig-meddig elegendő. A családdal megáldott altiszt örül, ha illetményeiből tisztességesen meg tud élni, mert mindhiába nagyon kevés ember gondol élete teljes erejében a még messze távolban levő nyugdíjas állapotára s azon van, hogy családjának minél nagyobb jólétet biztosítson, gyermekeit tisztességesen eltartsa és felnevelje, ami a mai szűkös viszonyok között sok pénzt emészt fel. Hozzászokik a család egy bizonyos polgári jóléthez s ha azután váratlanul bekövetkezik a nyugdíjazás, nélkülözés üti fel a fejét abban a meghitt családi körben amely eleddig szerény, de tisztességes jóléthez volt szokva. A családfő havi 100-180 korona helyett csak 100-120 koronát tud családjának rendelkezésére bocsátani! A feleség minden fillért kétszer forgat meg kezei között, amíg kiadja s ha nem is olyan bőven, mint előbb, de mégis jut mindenre! Csak ne jönne el olyan hamar az a házber-negyed, amikor úgyszólván az egész havi nyugdíjat lakbérbe kell elfizetni!? S ez a gond minden évben négyszer jelentkezik!... Ezt a nyomasztó gondot kívánja, ha nem is teljesen elmulasztani, de legalább is lényegesen enyhíteni az új nyugdíjtörvénynek a lakbérpótlék biztosítását célzó intézkedése.

Szinte hallom az ellenvetéseket! Gondoskodott volna addig, amíg volt miből! Tegyen a nyugdíjából bavonta félre annyit, amennyi a negyedévi lakbér kifizetésére elegendő! Tessék jobban beosztani a garasokat, akkor majd jut is, marad is! Fülemben cseng a hét bő es a hét szűk esztendőről szóló szep monda s én minderre csak azt tudom válaszolni: Mind szép, mind jó, elismerem az érvek helyességét, megbajlok előttük, de csak az dobjon követ arra a családapára, aki családjának puha fészket rendez be, aki tudja, mit tesz családot eltartani, gyermekeket tisztességesen felnevelni felesleges krajczár nélkül csupán abból, amit a mai nehéz megélhetési viszonyok között két kezének szorgalmával, becsületességével, józanságával megkeres. Aki végigjárta ezt az iskolát, vagy aki benne van jelenleg a legnagyobb küzdelemben, aki aránylag jó, de nem tulságosan nagy fizetésből s csak ebből neveli fel szeretteit, az mind, kivétel nélkül nekem ad igazat s nem tör pácuzát afelett, aki nem képes magának a bő esztendők alatt egy olyan tőkét felretenni, amelynek jövedelméből pótolhassa a szűk esztendők hiányát. Azt hiszem osztatlan örömet fog a lakbérpótlék okozni... De menjünk tovább!

Az 1885: XI. t. cz. 26. §-a akként intézkedik, hogy az a csendőr, aki elleaszegülökkel folytatott harozhan, vagy más, a szolgálat teljesítése közben előálló viadal-

Ha fáj a feje ne téovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát** mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást olmulasztja. — Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.

A nyugdíjmérve:

Szol- gálati év	alapszolgálati évi																						
	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000	2100	2200	2300	1680	1780	1880	1980	2080	2180	2280	2380
	korona nyugdíjba számító javadalmazást (havidíj, zsold és szolgálati pótdíj)																						
5	360	400	440	480	520	560	600	640	680	720	760	800	840	880	920	672	712	752	792	832	872	912	952
6	378	420	462	504	546	588	630	672	714	756	798	840	882	924	966	705	747	789	831	873	915	957	999
7	396	440	484	528	572	616	660	704	748	792	836	880	924	968	1012	739	783	827	871	915	959	1003	1047
8	414	460	506	552	598	644	690	736	782	828	874	920	966	1012	1158	772	818	864	910	956	1002	1048	1094
9	432	480	528	576	624	672	720	768	816	864	912	960	1008	1056	1104	806	854	902	950	998	1046	1094	1142
10	450	500	550	600	650	700	750	800	850	900	950	1000	1050	1100	1150	840	890	940	990	1040	1090	1140	1190
11	468	520	572	624	676	728	780	832	884	936	988	1040	1092	1144	1196	873	925	977	1029	1081	1133	1185	1237
12	486	540	594	648	702	756	810	864	918	972	1026	1080	1134	1188	1242	907	961	1015	1069	1123	1177	1231	1285
13	504	560	616	672	728	784	840	896	952	1008	1064	1120	1176	1232	1288	940	996	1052	1108	1164	1220	1276	1332
14	522	580	638	696	754	812	870	928	986	1044	1102	1160	1218	1276	1334	974	1032	1090	1148	1206	1264	1322	1380
15	540	600	660	720	780	840	900	960	1020	1080	1140	1200	1260	1320	1380	1008	1068	1128	1188	1248	1308	1368	1428
16	558	620	682	744	806	868	930	992	1054	1116	1178	1240	1302	1364	1426	1041	1103	1165	1227	1289	1351	1413	1475
17	576	640	704	768	832	896	960	1024	1088	1152	1216	1280	1344	1408	1472	1075	1139	1203	1267	1331	1395	1459	1523
18	594	660	726	792	858	924	990	1056	1122	1188	1254	1320	1386	1452	1518	1108	1174	1240	1306	1372	1438	1504	1570
19	612	680	748	816	884	952	1020	1088	1156	1224	1292	1360	1428	1496	1564	1142	1210	1278	1346	1414	1482	1550	1618
20	630	700	770	840	910	980	1050	1120	1190	1260	1330	1400	1470	1540	1610	1176	1246	1316	1386	1456	1526	1596	1666
21	648	720	792	864	936	1008	1080	1152	1224	1296	1368	1440	1512	1584	1656	1209	1281	1353	1425	1497	1569	1641	1713
22	666	740	814	888	962	1036	1110	1184	1258	1332	1406	1480	1554	1628	1702	1243	1317	1391	1465	1539	1613	1687	1761
23	684	760	836	912	988	1064	1140	1216	1292	1368	1444	1520	1596	1672	1748	1276	1352	1428	1504	1580	1656	1732	1808
24	702	780	858	936	1014	1092	1170	1248	1326	1404	1482	1560	1638	1716	1794	1310	1388	1466	1544	1622	1700	1778	1856
25	720	800	880	960	1040	1120	1200	1280	1360	1440	1520	1600	1680	1760	1840	1344	1424	1504	1584	1664	1744	1824	1904
26	738	820	902	984	1066	1148	1230	1312	1394	1476	1558	1640	1722	1804	1886	1377	1459	1541	1623	1705	1787	1869	1951
27	756	840	924	1008	1092	1176	1260	1344	1428	1512	1596	1680	1764	1848	1932	1411	1495	1579	1663	1747	1831	1915	1999
28	774	860	946	1032	1118	1204	1280	1376	1462	1548	1634	1720	1806	1892	1978	1444	1530	1616	1702	1788	1874	1960	2046
29	792	880	968	1056	1144	1232	1320	1408	1496	1584	1672	1760	1848	1936	2024	1478	1566	1654	1742	1830	1918	2006	2094
30	810	900	990	1080	1170	1260	1350	1440	1530	1620	1710	1800	1890	1980	2070	1512	1602	1692	1782	1872	1962	2052	2142
31	828	920	1012	1104	1196	1288	1388	1472	1564	1656	1748	1840	1932	2024	2116	1545	1637	1729	1821	1913	2005	2097	2189
32	846	940	1034	1128	1222	1316	1410	1504	1598	1692	1786	1880	1974	2068	2162	1579	1673	1767	1861	1955	2049	2143	2237
33	864	960	1056	1152	1248	1344	1440	1536	1632	1728	1824	1920	2016	2112	2208	1612	1708	1804	1900	1996	2092	2188	2284
34	882	980	1078	1176	1274	1372	1470	1568	1666	1764	1862	1960	2058	2156	2254	1646	1744	1842	1940	2038	2136	2234	2332
35	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000	2100	2200	2300	1680	1780	1880	1980	2080	2180	2280	2380

Megjegyzés. A fenti táblázatból ki-kimaga is könnyen megállapíthatja, hogy az új nyugdíjtörvény életbelépésével mennyi nyugdíjra lesz igénye.

Mindenkori zsoldjához hozzáadja a szolgálati pótdíját, az összeget megkeresi a fejezetben, azután kiszámolja magának a szolgálati éveit. Ha azután a függőleges rovatban abhoz a koorkához ér, amelynek vízszintesen szolgálati éveit állanak, feltétlen biztossággal állapítja meg nyugdíjának összegét.

Pld. Egy őrsvezető jelenleg 1100 kor. zsoldot és 500 kor.

csendőrségi pótdíjat élvez és van 24 beszámítható szolgálati éve. Kérdés: mennyi nyugdíjra lesz igénye? 1100+500=1600 kor. évi javadalmazás (kilencedik függőleges rovat balról jobbra).

Ebben a rovatban lefelé indulva a szolgálati idő rovatában feltüntetett 24. számig: 1248 számjegyet találjuk. Tehát az illető őrsvezetőnek évi nyugdíja 1248 koronát tesz ki.

Itt felemlitem rögtön a jelenlegi kiszabatot: az évi 700 koronát (1912. évi zsebkönyv 300. lap), hogy annál szembetűnőbb legyen a jelenlegi és a jövőbeni nyugdíjösszeg közötti lényeges különbség.

ban mindennemű állami szolgálatra képtelenné válik, tekintet nélkül szolgálati idejére s ideiglenes vagy állandó alkalmazására, vagyis tekintet nélkül arra, hogy az illető próbacsendőre még, vagy pedig már véglegesített csendőrről, legutóbbi beszámítható javadalmozásának teljes összegével nyugdíjazandó.

Méltányosabb intézkedést tartalmaz a csendőrrégényesség nyugdíjazásáról szóló 1881: LXXI. t.-cz. 2. §-a, mely szerint ez a legmagasabb összegű nyugdíj különösen tekintetreméltó körülmények fennforgása esetén az olyan csendőrnek is *odaitélhető*, a ki önbibáján kívül szolgálatteljesítés közben kapott sebesülés vagy sérülés következtében válik szolgálatképtelenné. Itt ellenszegülőkkel folytatott harcra, viadalról tehát nincs szó.

Az új nyugdíjtörvény amellet, hogy az 1881: LXXI. t.-cz. határozványait hatályon kívül nem helyezi, hanem azt csak némileg (pl. a nyugdíjigény) módosítja, e téren is egy, főleg a csendőrséget érintő újítást tartalmaz, amennyiben a már felsoroltakon kívül még azt is kimondja, hogy az olyan csendőrről is beszámítható tettelegességi illetményei teljes összegével nyugdíjazandó: **• a ki szolgálatközben, vagy amiatt ért orvtámadás folytán szerzett sérülése következtében vált mindennemű állami szolgálatra teljesen képtelenné!**

Nézzük csak, mit is jelent tulajdonképen a törvénynek ez az intézkedése?

Kimondja a törvény mindenekelőtt azt, hogy az a csendőrről, akit *szolgálatközben* orvul támadnak meg s ő ennek következtében mindennemű állami szolgálatra képtelenné válik, beszámítható tettelegességi illetményei teljes összegével nyugdíjazandó.

A csendőrről — már szolgálatának sajátlagosságából kifolyólag is — leginkább ki van téve az orvtámadásoknak s akik olvasták a minden örsön meglevő gyűjteménynek idevágó kötetét, nem egy esetre emlékezhetnek, amikor a gyanútlanul haladó csendőrnek egy les helyből intézett lövés, vagy váratlanul ért ütés kioltotta életét! De akárhány olyan nyugdíjas csendőrről van, aki ilyen orvtámadás következtében vérbe fagyva maradt az út porában s csak a véletlennek köszönheti, hogy életben maradt.

Alig egy-kettőnek lehetett csak a legnagyobb fokú jóindulattal a tettelegességi illetményeket odaitélni, a többinek pedig kizárólag azért nem, mert nem harcban, hanem orvtámadás következtében váltak nyomorékká. A törvény tehát ebben a tekintetben is nemcsak a lehető legméltányosabban intézkedett, hanem kimondotta egyuttal azt is, hogy az a csendőrről is ebben az ellátásban részesítendő, akit a szolgálata *miatt* ért ilyen orvtámadás, tekintet nélkül arra, vajjon az orvtámadás idejében szolgálatban állott-e, vagy sem!

Ennek a kimondásával elment a törvény az igazság, de egyuttal a méltányosság legmesszebb határáig. Igazságos, hogy az állam annak a csendőrnek, akit köteles

szolgálati fellépéséből kifolyólag haragosa akkor nyomorít meg, amikor talán mit sem sejtve szobájában ül, avagy sétáját végzi, biztosítsa hátralevő s talán egy gyilkos kór minden szenvedésével tönkretett napjait a nyomor, az inség ellen s ne hagyja nyomorultul elveszni azt, aki szolgálatában elvesztette testi épségét, fiatal erejét, életkedvét, egyszóval mindent, ami jó, szép és kedves!

Az új nyugdíjtörvény természetesen az özvegyek és árvaik ellátási illetményeit is rendezi, még pedig basonló jóindulattal, amennyiben az özvegyi nyugdíj jelenlegi kiszabását körülbelül 62 százalékkal felemeli. Táblázat leközlését nem tartom okvetlenül szükségesnek, még pedig azért nem, mert a már leközlött táblázat számadatait 62-vel szorozva kiki megállapíthatja az özvegy leendő nyugdíját.

Vezérelv gyanánt ki van mondva, hogy a legkisebb nyugdíj évi 360 kor. és hogy az özvegyi nyugdíj a férj által kiérdemelt nyugdíjnak *felénél kevesebb nem lehet*.

Ezen intézkedés kedvező kihatását alábbiakban tüntetem fel.

Az 1881: XI. t.-cz. 36. §-a szerint az özvegyi nyugdíj a férj beszámítható javadalmozásának egy harmadában állapíttatik meg. Ha azonban a férj nyugállományban halt el, akkor ugyanezen törvény 46. §-a értelmében az özvegy és a gyermekek járandósága sem egyenkint, sem pedig együttvéve nem lehet nagyobb, mint az a nyugdíj, amelyet a férj élvezett.

Tegyük fel: Egy örsvezető, akinek 1500 kor. zsoldja és pótdija volt, meghal. Az özvegy nyugdíja 500 kor. Ha ez az örsvezető 13 szolgálati évvel nyugdíjban halt volna el, az özvegy nyugdíja csak 434 koronát tenne ki, mert ennyi volt férje nyugdíja.

Egy 2180 koronával nyugdíjazott járásörmester özvegyének nyugdíja jelenleg 726 korona, az új nyugdíjtörvény értelmében pedig 1090 korona.

Kimondja továbbá a törvény, hogy az az özvegy, a kinek férje a szolgálat teljesítése közben szenvedett baleset vagy rendkívüli esemény következtében vesztette el életét, özvegyi nyugdíjának *másfélszeres* összegében részesítendő, míg az az özvegy, a kinek fegyver alatt szolgáló férje ellenszegülőkkel folytatott harcban vesztette életét, férjének *legutóbb élvezett teljes javadalmozását kapja meg* nyugdíj fejében.

Az árvaik nevelési járuléka is oda módosított, hogy ezután — ellankezőleg a jelenlegi eljárással, a mikor a nevelési járulék csak három gyermek után illetékes — minden egyes gyermek után évi 72 koronával utalványozandó, holott eddig a kiszabott évi 36 korona volt.

Az új törvény intézkedik a női alkalmazottak ellátási illetményei tárgyában is, még pedig ugyancsak rendkívüli jóindulattal s hasonló módon tárgyalja a temet-

BUTOR

késpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.

BUTOR

A delegátusok indulása a trónbeszéd meghallgatására.

A magyar delegáció Bécsben. — A delegátusok indulása a trónbeszéd meghallgatására.

kezési járulékokat is. — A jelenleg még érvényben álló végkielégítések mikénti rendezését majd adandó alkalmával ismertetem a itt csak annyit jegyzek meg, hogy a végkielégítési összegek lényegesen le lesznek szállítva a részben teljesen törölve.

Legutóbb az illetékek lettek üdvös módon rendezve, ma már a nyugdíjtörvény revíziójának bajnalhasadását látják, a melyből egy jobb és szebb jövő reménye int biztatólag felénk! Félre tehát minden töprengéssel, ajkaink panaszos jajszava némuljon el, mert rohamlépésben haladunk a biztos rév felé, a melybe érkezve, nyugodtan, anyagi nélkülözésektől mentesítve élhetjük le beesületes munkában töltött életünk hátralevő napjait!

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A halállal végződő kibékülés.

Irta: Móthé Miklós törzsrörmester.

Szegény, sirdogáló asszony állított be 1909 évi január első napjaiban a kiskunhalasi rendőrkapitányesághoz panaszt tenni.

Nagy volt a panasza. Urát, a kenyérkereső embert vesztette el; még pedig előtte ismeretlen, titokzatos módon.

Vizkereszt napján — január 6-án — ment el az ember hazulról a Bodoglár pusztai lakásukról a magával vitte az összes készpénzüket: tizennyolcz koronácskát. A Tajó-pusztai szélmalmoshoz ment, egy bárt liztet venni, mert fogytán volt a kenyér s azóta hirt se hallat magáról. Nem tudni, él-e, hal-e?

— Bizonyosan megint rossz fát tett a tűzre! mondták az asszonynak a rendőrségen, a hol, mint hűntetett előéletű embert, jól ismerték Hugyák Bénéit. Vagy talán valami régi ismerősével együtt törvényellenes dolgot követtek el és elfogták a csendőrök. Majd bazajon az, vagy birt ad magáról! — ijesztgették-biztatgatták az asszonyt további.

— Nem lehet az, kérem, — kesergett az asszony, — tudni kellene nekem arról; felhagyott már az én uram az ilyen dolgokkal. Azután meg ha elfogták volna is, bír nélkül nem hagyta annyi ideig nyugtalankodni. Szerencsétlenség érte azt bizonyosan, — csak keressék, ha istent ismernek!

— No! majd utána nézünk, jó asszony, csak menjen baba nyugodtan; de ha időközben hazajönne, hirt el ne felejtsek ide bejelenteni, bocsatották el a nyugtalankodó asszonyt.

A következő hetivásárkor — január 16-án — csakugyan hirt kapott az asszony a rendőrségtől, a hová a hetivására jövők jelentették be, hogy urát a Mérgepuszta szélén, egy bokros helyen agyonverve megtalálták.

A hulla személyazonosságát az asszony és hozzátartozói igazolták; az orvosszakértők pedig a halál okát súlyos természetű koponyarészecselásban és erőszakos megfojtásban állapították meg, mely utóbbi körülményre a hulla nyakán talált szélcsáv és a ponyva darabokkal teletömött száj határozott adatot nyújtott.

Ezenfelül megállapították még azt is, hogy Hugyák Béné a súlyos sérülést másutt kaphatta, mert vér vagy dulakodás nyoma a helyszínén nem látszott, sőt olyan

tiszta volt a hulla, mintba megmosták volna. De legjobban bizonyította e megállapítás belyességét az a hullához és illetve onnan elvezető kocsinyom, a mely az időközbeni hóesés és olvadás daczára is jól kivehető volt.

Hogy a kocsi merről jött és merre ment el, azt határozottan megállapítani nem lehetett. A járt kocsiutról csak egy jókora bekanyarodás volt az egész nyom, a miről épen úgy lehetett azt állítani, hogy a Tajópuszta felől jött a Mérgepuszta és a dorozsmai határ felé ment el, mint viszont.

Ami pedig a két puszták lakosságát illeti, úgy a Tajó, mint a Mérgepusztán találhatók voltak olyan emherek, a kik, ha ok van rá, az emberélet kioltásától nem riadnak vissza.

Degenerált vidék ez nagyon. Talán még most is ott lebeg a levegőben a Rózsa Sándor s a Veszelka Jancsi és a hozzájuk hasonló mult századbeli betyárok szelleme és azoké a Lofánti-féle kétes jellemű pásztorembereké, akiknek kezétől gyilkos halált szenvedett a szabadságharc után ott bujdosó két bonvéd tiszt is.

Ott van vasráccsal körülkerített közös sírjuk a Mérgepusztán. S talán az elődök bűnének kiengesztelésére történik, hogy minden évben koszorúval díszítik a sírt az utódok kegyelele.

Bérgmult idők gyászos romantikája ez, de ott borong mindig még ma is a távoli idők sejtelmes kódében és nem felejtődik el soha, mert szájhagyomány alakjában él tovább a nép ajkán nemzedékről-nemzedékre s újból és újból felelevenítik a Hugyák Béné-féle esetek is.

Kiskunhalason csendőrség van ugyan, de azért a város 12 főből álló lovas rendőrséget tart fenn a batárbeli közbiztonsági szolgálat ellátására. És a rendőrkapitány csak akkor fordul valamely bűneset nyomozására való felhívással a csendőrséghez, ha a rendőrség működése abban már eredménytelen maradt.

Igy történt ebben a Hugyák-féle esetben is.

Négy napig nyomozott a rendőrség. Megkísérlettek minden lehetőt az ismeretlen tettes vagy tettesek felderítésére, de igyekezetük eredménytelen maradt. Még csak egy alaposan gyanúsított neve se került ki az addigi nyomozás eredményeképp az őrsre áttett iratokból.

Az őrsparancsnok szabadságon lévén, Grünvalszky Károly ez. őrmester — akkori másodaltiszt — vezette be a nyomozást, kivezényelvén ahhoz az őrs öt főnyi legénységét és megkezdték az esettel addig ismerős egyének kikérdezését.

Helyszíni szemléről ugyanis ekkor már alig lehetett szó, mert az időközben eltelt 18 nap alatt rendkívül sokan megfordultak ott s különösen a rendőrség általi helyszíni szemle megejtésekor és a hulla elszállítása alkalmával úgy össze-vissza tapostak ott mindent, hogy csak haszontalan időöltés lett volna egy újabb helyszíni szemle megejtésével bajlódni.

A szélmolnár emlékezett rá, hogy Hugyák Béné nála megfordult. De mert nem volt lisztkészlete s így nem adhatott el neki, hát csak épen megmelegedett s azután — mint mondta — hazaindult. Arra nézve, hogy valahová még látogatába is be fog térni, nem szólt semmit.

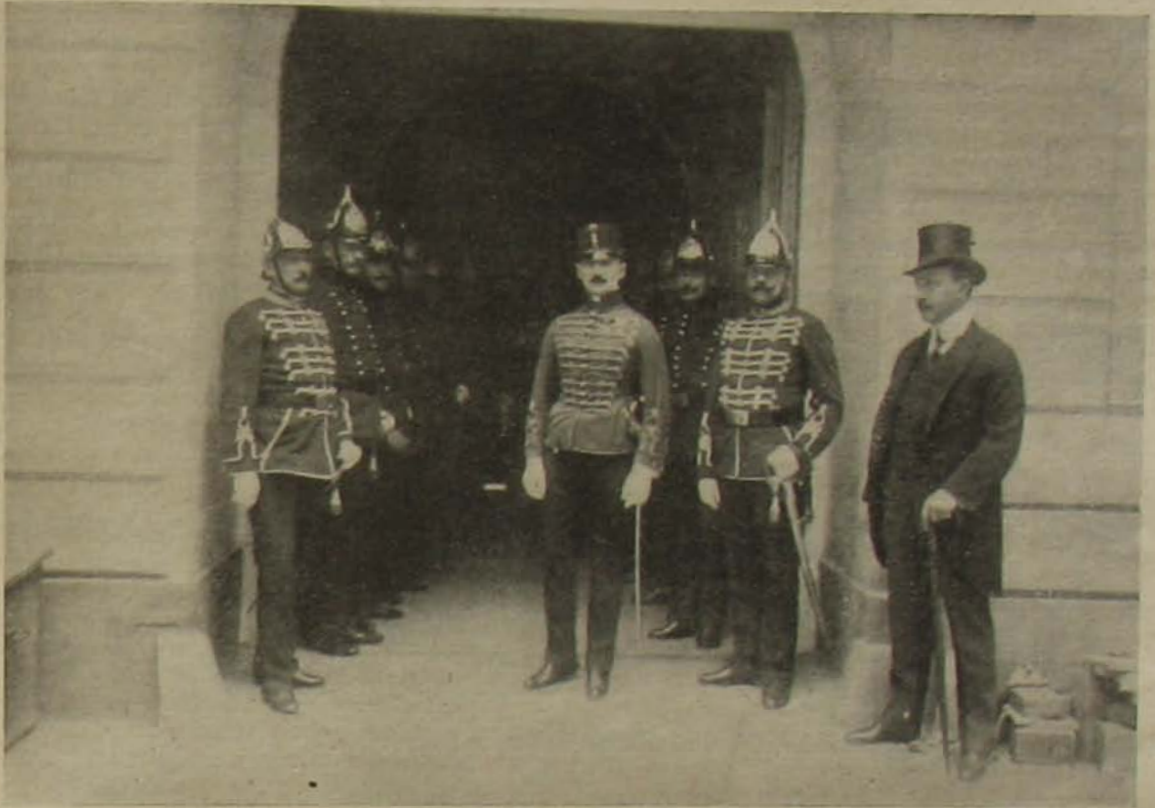
Mint hogy pedig az a hely, a hol a hulláját megtalálták, éppen az ellenkező irányba esett a térti uttól, de meg ha hármikébből arra ment volna is, nem volt oly messze a malomtól, hogy addig ráestelhetett volna az idő és az esti sötétségben ott verhetnék volna agyon

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kőzetes gyárosnál
telepe: Bpest, VII., Erzsébet-körút 50.

legutóbban beszerehetik összes betegápolási tárgyak, kötszerek, focikezesők, m. kir. szab. Polgár-féle székelték, gumibarnítók stb. stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az üzletvezető, csak megadandó, mily tárgy szükségeltetik.

B. és hirdetés
Levegőben tartás
50% árkedves-
mény a Csendőrsé-
g Lapok olvasóinak.

Budapesti rendőrök a magyar ház kapujában.

A magyar delegáció Bécsben. — A bécsi rendőrök a magyar ház kapuja előtt.

a nála volt néhány koronáért, ez a körülmény arra engedett következtetni, hogy járt valakinél.

Ugyancsak erre engedett következtetni az is, hogy sem bazafelé, sem a Mérgepuszta felé nem látta baladni senki, legalább a járőr nem talált olyan egyénre az ez irányban folytatott pubatolás során, a ki bármit is tudott volna róla. Így azután teljes bizonyossá vált, hogy Hügyák Béni a szélmalomból való távozása után valakihez betért, ottidőzhetett s vagy ott, vagy az onnan való elindulás után az éjszakai időben üthették agyon és vitték a Mérgepusztára.

Az özvegyehez fordultak tehát és azt kérdezték ki, hogy lakik-e férjének valamely ismerőse a Tajópusztán vagy a Mérgepuszta felé. Az asszony azonban talán nem is tudott ilyenről, vagy ha tudott is, a lesújtó csapás baltája alatt megfélemedett róla, nem tudott megemlíteni senkit.

Minden irányító adat vagy nyom nélkül kellett tehát tovább pubatolni a járőrnek s itt is, amott is érdeklődve az elbalt összeköttetései iránt, rájöttek, hogy a Tajópusztán együtt lakó Szögi István és Kovács György büntetett előéletű egyének régebben jó barátságban voltak az elhalttal és egyesek szerint «egy kézre» is dolgoztak.

Ez a két ember be is ismerte az elhalttal való régebbi barátságot, de azt állították, hogy már jó pár év óta nem érintkeztek Hügyákkal, nem is látogatták egymást s nem volt nálok a jelzett időben sem. Miután pedig még az addigi nyomozás során gyanu nem is volt ellenők, ellenbizonyíték hiányában el kellett fogadni állításukat.

Újból a Mérgepuszta felé folytatták tehát a nyomozást, miközben már a nyomozás nyolczadik napján, egészen véletlenül egy még teljesen jó posztókalapot találtak a pusztában a hó tetején, csak félig abba besüppedve.

Abban a hithen, hogy ez a Hügyáké lehetett, Grünvalszky ez. örmester elvitte az özvegyhez felismerés végett, de az asszony nem ismerte azt az urának. Ugyanekkor felemlítette az asszony előtt urának a Szögiel és Kovácsossal való ismeretségét is és az asszony most már emlékezett is az ismeretségre, de mint mondá, valami esethez kifolyólag pár évvel ezelőtt félreértés támadt köztük s azóta haragban lévén, a barátság megszűnt és nem is hiszi, hogy ura azokat az eset ideje alatt meglátogatta volna. És, mert a felroertés sem volt olyan súlyos természetű, hogy abhól bosszuállásra következtetni lehetne, nem is tételezi fel a két gyanusítottóról, hogy ura halálát azok idézték volna elő.

Az összehalálkozására való megjegyzés azonban mégis gyanusabbá tette Szögist és Kovácsot az örmester előtt, az ellenők való nyomozást ennél fogva még szorgosabban kezdte folytatni.

Igy tudta meg, hogy a két ember Vizkereszt napján bejárt Kiskunhalason; délután pedig, mikor onnan hazatértek, harmadmagukkal látták őket a tanyába bemenni.

Emellett, amint a talált kalappal a két gyanusított tanyája közelében és ismerőseiknél nyomoztak egyesek a Szögi kalapjára vétek abban ismerni; és voltak olyanok is, akik látták, hogy Vizkereszt napján délután, egy messzebb lakó gazdától, az egyik gyanusított felesége egy nagyobb — 4—5 literes — üveg bort hozott.

Erre emlékezett a megnevezett gazda is és hozzátette, hogy az asszony, aki a bort vitte, úgy nyilatkozott, hogy vendégük van; annak nevét azonban nem említtette.

Mindezeket felül egy még súlyosabb gyanuok is ke-

rült ellenők, amennyiben Vizkereszt utáni napon — január betedikén — délelőtt kocsin látták őket a Mérgepuszta felől hazafelé jönni. Hogy bonnan, azt senki se tudta, ennek megállapítása tehát a két egyén kikérdezésétől függött.

Éme összehalmozott adatok alapján újból kikérdezték alá vette Grünvalszky örmester a két gyanusítottat, de azok, bár felemlítette előttük, hogy alapos gyanuokai vannak arra nézve, hogy Hügyák Béni Vizkereszt napján délután nálok volt, s baja csak ott történhetett, újból csak tagadták, hogy részük volna annak agyonverésében; és a kalapra se akartak ráismerni.

Midőn azonban egyenkint rájuk olvasta a beszerzett gyanuokokat, s megnevezte mindazokat, akiknek bementéséből ezeket megállapította, megtört a két ember és beismerték, hogy csakugyan találkoztak Vizkereszt napján a malomból már bazafelé menő Hügyák Béniel és beszédbe ereszkedtek vele. Rövid beszélgetés során szóba jött köztük, hogy jó lenne már a haragot felretneni és kibékülni s mikor Hügyáknak se volt ez ellen kifogása, meghívták őt tanyájukba.

Hogy annak a régi baragnak mi volt az oka, azt különféle képen adták elő, de gyanitható volt a beszédükből, hogy valamely együtt elkövetett bűncselekményből származó tárgyak feletti osztozkodás közben szölközhattak össze. Erre nézve azonban határozott adatot nem tudott a járőr megállapítani.

Előadták továbbá, hogy a megbékülésre való kilátás örömeire vacsorát készítetttek, Hügyák pedig magára vállalta az elfogyasztandó bor költségeit s arra tényleg pénzt is adott.

Igy borozgattak este 10—11 óra feléig, miközben újra szóba került a régi harag oka. S a feletti vitatkozás közben, hogy ki volt a hibás, szó-szót követve, már többé-kevésbé ittasok lévén, összeveszték és Hügyák meg akarta ütni Szögist. Ezen aztán hajbakaptak s ök ketten a támadó Hügyákot, önvédelemből, bottal és vaslapáttal leverték; majd pedig, midőn látták, hogy talán meg is halt, a vértől megmosták s kocsiára téve, a feltalálás helyére kiszállították.

Ödärkezve úgy vették észre, hogy sérült magához tért. Nehogy valahogy elárulhassa őket, Szögi a nadrágszíjával megfojtotta, Kovács pedig a lópokróczot helyettesítő ponyva egy leszakított darabjával betömte a száját, a nevezett zsebében talált nyolcz koronát elvették és a hullát a hóba ledobták.

Már hazuról való eljövételükkor meghagyták az asszonyoknak, hogy ha valaki hármikor is érdeklődne éjjeli időben való eltávozásuk oka iránt, hát mondják, hogy a dorozsmai hetivásárra mentek. S tényleg a hullától Dorozsma felé indultak el, de ahelyett, hogy oda mentek volna, az egész éj folyamán össze-vissza kocsi-káztak, másnap pedig, mintha a hetivásárról jöttek volna hazafelé, tanyájukra hajtottak.

Otthon azalatt a két asszony eltüntette az előző esti verekedés véres nyomait, sőt bazaérkezésük után a kocsioldalnak azt a részét is, a melyen imitt-amott vércseppek voltak, melegvízzel lemosták és homokkal leaurolták.

Ezt a töredelmes beismerést fenntartották a kalocsai kir. törvényszék esküdttörőse előtt is, de mert a saját lakásukban s egy ellen ketten voltak, a jogos önvédelem esetét nem látta fennforogni a bíróság, s büntetett előéletükre és a Hügyák elpusztítása körül kifejtett kegyetlenségre, mint súlyosító körülményre való tekintettel, Kovács Györgyöt 13, Szögi Istvánt pedig 12 évi fegyházra ítélte el.

A fentiekben ismertetett körülményeket tekintve, tagadhatatlan, hogy ennek a széteszört tanyák között elkövetett büncelekménynek a nyomozása igen nehéz munka volt, különösen addig, míg a gyanu valamennyire is bizonyosnak látszó irányba nem terelődött. De még akkor is, mikor már határozott kérdéseket intézhettek mindenkihoz, a kiről feltehető volt, hogy a tettesek alibi-jének egyik vagy másik mozzanatára felvilágosítást adhat, szívós kitartásra és türelemre volt szükség, hogy a bizonyító adatok nagy halmazát összegyűjthessék.

Ez okból sohase ajánlható eléggé a nyomozó csendőrnek, hogy ha nehéz feladatokkal koll is megküzdnie hasonló bonyodalmas esetek nyomozásánál: türelmét ne veszítse el, a kitartásban legyen állhatatos, minden legkisebb, legjelentéktelenebb adatot vegyen alapos bírálat alá s következtetéseiben a legmesszebbmenő eshetőségekre is kiterjeszkedjék, mert csak így lehet egy nagyobb eredményt is apró-cseprő adatok alapján összeállítani.

Fejedelmi kézművesek.

Általában az a vélemény terjedt el az emberek között, hogy a nagy rang és a kézművesség egymást kizáró fogalom. Pedig hát nincs így. Az uralkodóházak tagjai, sőt fejei között sok olyant találunk, a ki kiváló kézügyességre tett szert és egyik-másik mesterséget igazán mesterien elsajátította.

Itt van mindjárt a Pozsonyban lakó Izabella kir. hercegnő, a ki nemcsak maga készít pompás himzést, hanem Magyarország több vidékén is annyira hozzájárult a háziipar emez ágának fejlesztéséhez, hogy például a nyitrai vidéki vagy mezőkővesdi himzést még külföldön is nagyban keresik. A királyi hercegnő néhány évvel ezelőtt Bécsben boltot nyitott, a hol sokszor maga árulta a saját himzéseit s a nép készítményeit, hogy a befolyt jövedelmet az iparág fejlesztésére fordítsa.

A német császár egyik menyé, Eitel Frigyes herceg felesége nem egy alkalommal bebizonyította, hogy ügyes építész és több pompás épületnek készítette ol a tervrajzát. Már mint egészen fiatal leány igen nagy érdeklődéssel viseltetett minden műszaki rajz iránt s abban a nevelő-intézetben, a hol tanult, kivált minden társnője közül. Később rendszeresen tanulmányozta az építészetet s önálló tervrajzainak eredetisége és kiváltsága folytán tanárai arra ösztönözték, hogy tanulmányait tovább folytassa. Tervrajzai az építészeti kiállításokon is nem egyszer föltűnést keltettek. Eitel Frigyes hercegnőnek is föltűntek legényember korában ezek a rajzok, figyelme azonban a rajzok helyett csakbamar magára a művésznőre terelődött. Házasságuk óta a hercegnőnek nem sok munkáját lehet látni kiállításokon, ámbar azóta is sokat dolgozik s tervrajzait gyakorlatilag

is több ízben föl szokták használni. Mikor az ifjú párnak palotáját építették Potsdamban, a herceg együtt tervezgetett az építészekkel s nem egy pompás újítás, észlezerű módosítás az ő sugalmazásának köszönheti létrejöttét. A herceg mostanában új istállót épített a palotához: ennek is a hercegnő készítette a tervrajzát s a kömivesmunkára személyesen ügyel föl.

A herceg maga is egészen megtanult egy mesterséget. Míg a katonaságnál szolgált, szabad idejét legtöbbször az esztergapad mellett töltötte s később, hogy tökéletesen elsajátítsa az esztergályos-mesterséget, beállt eegédnek egy nagy gyárba. De azért semmire sem olyan büszke, mint arra a pompás albumra, a melybe feleségének építészeti tervrajzai vannak bekötve.

Talán mondani is fölösleges, hogy Vilmos német császár legbüszkébb — a hadseregére. De nyomban ezután potsdami porcellángyára köti le legjobban az érdeklődését. A mikor csak ideje engedi, el-ellátogat a gyárba, beszélget a munkavezetőkkel, a munkásokkal; a tervezőkkel új mintákról, új formákról vitatkozik. Mostanában készült el egy asztali készlet a gyárban, a melynek mintáit maga a császár tervezte.

Az arany- és ezüst-tárgyak zománcozása az iparművészetnek olyan ága, a mely mostanában rendkívül divatos Európában és a tökéletességnek igen nagy fokán áll. Ez a kedvelt foglalkozása Mária Lujza slezvig-holsteini hercegnőnek. Londonban, a Quensberry-téren levő palotája legfelső emeletén van a műhelye, műterme; itt tölti a nap legnagyobb részét, zománcokkal kísérletezve. Sikerült is neki több olyan új színt előállítani, a mit sehol sem képesek utánozni. Maud, norvég királyné, néhai Edvárd angol király legfiatalabb leánya valóságos művészettel űzi a könyvkötés mesterségét. A legnagyobb ügyességre tett szert ennek a mesterségnek minden ágában, a tulajdonképeni kötéstől, a lapok összefűzésétől kezdve a remek, aranyozott bőrnyomásig. Ámbar rendszeren régi mesterek mintái után dolgozik, ő maga is cainos terveket készít.

Kissé bajos dolog elképzelni V. György királyt, az angol birodalom uralkodóját, mint valami ügyes mesterembert, jóllehet a király mégis az. Ifjabb korában kedvelte meg nagyon az asztalos-mesterséget, inkább csak olyan unaloműzésül. Még ma is több butordarab van a birtokában, a miket évekkel ezelőtt ő maga készített.

XVI. Lajos francia király, a mikor nem versaillesi birtokának a rendezésével töltötte idejét, azzal szórakozott, hogy ócska, elromlott órákat javított meg. Addig-addig babrálgatott velük, míg végre valóságos órásmesterré képezte ki magát. Nebéz volna megmondani, hogy az ő példája ösztönözte erre a szórakozásra Reuss Hermione hercegnőt, de bizonyos, hogy tökéletességre vitte ő is ezen a téren. Bámulatraméltó óragyűjteménye van, ókori és modern órákból s nincs a világnak olyan időmérő szerszáma, a melynek szerkezetét apróra ne ismerné.

Románia királynéja, Erzsébet, a kit a világ Carmen Sylva néven ismer, nem csupán költő és zenész, hanem a himzésnek, a tüvel festésnek is hivatott művésze. Azt tapasztalta, hogy országának fiatalasága nem érdeklődik e munka iránt, holott elődeik híreseek voltak kézimunkáikról, palotájában tehát iskolát rendezett be, a hol a legfinomabb himzésre tanítják az ifjúságot. Olyan pompás munka kerül ki innen, hogy valósággal kapkodják Románia nagyobb városaiban és fürdőhelyein. — Unokaöccse, a trónörökös képzett asztalos; kitűnő jártassága van a mesterség minden ágában, a legegyszerűbb dolgoktól a fa-faragásig. Idejének jó részét

ennek a munkának szenteli; dolgozószobájának butorait ő maga készítette. Egyik uradalmán a gyermekeket saját költségén taníttatja erre a mesterségre egy intézetben, a mely az ő személyes felügyelete alatt áll. Az intézetbe nemcsak kezdőket, hanem haladókat is fölvesznek.

Ferdinánd bolgár királynak azok a legboldogabb órái, a melyeket a vonatvezető fülkéjében tölthet. Különvonatait, rövidebb távolságra, ő maga szokta vezetni s kevés olyan lokomotív van, a melynek gépezetét alaposan ne ismerné. Azzal is el szokott kérkedni, hogy minden baj nélkül el tudná vezetni a birheldt amerikai fiyerek hatalmas lokomotívjait is.

KÉPEINKHEZ.

A magyar delegáció Bécsben.

Delegációnsk azt a parlamenti testületet nevezzük, amelyet az osztrák birodalmi gyűlés és a magyar országgyűlés a saját tagjaiból szavazattöbbséggel választ abból a célból, hogy Magyarország és Ausztria közötti közös ügyekben, a közös hadügy-, külügy- és pénzügy-miniszterek által előterjesztett évi költségvetést és az ezzel kapcsolatos egyéb ügyeket, a két állam jogainak és érdekeinek megővése és kötelezettségeinek megállapítása mellett, letárgyalja.

A delegáció, melynek hatásköre csupán az azon évi közösügyek és költségek letárgyalására terjed ki, minden évben újból szerveztetik és rendszeren a két állam saját költségvetésének letárgyalása előtt ül össze, hogy a közösügyes költségek már mint megszavazott költségek legyenek a két állam saját költségvetéseinek tárgyalásakor azokba beilleszthetők.

Tárgyalásaikat, a paritás (egyenlőség) elvénél fogva, folytatólagosan a két állam fővárosaiban tartják és pedig úgy, hogy mikor az ülés Bécsben van, a magyar delegátusok is ott tárgyalnak, a tárgyalás tovább folytatására pedig az osztrák delegátusok jönnek Budapestre vagy viszont. — A tárgyalás alá kerülő költségvetés és egyéb ügyek részleteit először külön albizottságokba osztva vitatják meg és csak azután kerülnek azok a delegáció külön-külön, illetve szükség esetén együttesen folytatott tárgyalásai alá.

A két állam delegátusai ugyanis akár Bécsben, akár Budapesten üléseznek, külön tárgyalnak. — De, ha az ügyek valamely részében megegyezésre jutni nem tudnak, közülök, és pedig kétbarmadrészben az osztrák, egyharmadrészben a magyar delegátusok közül választott tagok elé terjesztik azt s ezek együttes ülésben döntenek annak megszavazása vagy elvetése felett.

Ősi szokás szerint rendszeren maga az uralkodó nyitja meg a delegációt trónbeszéddel. Ez Bécsben a burgbéli, nálunk pedig a királyi palotabeli trónteremben történik. A képek, melyeket a jelen számunkban olvasóinknak bemutatunk, épen arról a jelenetről való felvételek, amint a delegátusok a trónbeszéd megballgatására a Burgba indultak.

HIREK.

Franciaországban katonailag fontos területeken idegen hadseregek tagjai csak a francia hadügyminiszter engedélye alapján tartózkodhatnak. A bécsi francia nagykövetség katonai attachéjának a cs. és kir. hadügyminiszterhez intézet értesítése alapján kiadott

honvédelmi miniszteri rendelet szerint: az idegen hadseregek mindazon tisztjeinek (úgy a tnylegeseknek, mint a nyugállományuaknak, valamint azoknak, akik átmenetileg nem állanak tnyleges szolgálathan, továbbá a tiszti rangban levő katonai tisztviselőknek és katonatorvosoknak), valamint az idegen államok tnyleges állományu katonáinak és a katonai iskolák növendékeinek, kik a franciaországi Meutre, Mosel és a Vogesti tartományokban, Belfort területén, továbbá Verdun-Commerey és Montmedy kerületekben, mint katonailag fontos területeken óhajtanak tartózkodni, a különbeni kiutasítást elkerülendő, a francia hadügyminisztérium engedély-jegyével kell ellátva lenniök. Ez a kötelezettség még arra az esetre is fennáll, ha az említett területek alkotta körletben való tartózkodás 24 óránál kevesebb ideig tart, de nem vonatkozik azon katonai egyénekre, akik az említett körleten csak átutaznak azon ozélból, hogy valamely más francia területre jussanak, még az esetben sem, ha átutazás közben a vonatközlekedés folytán ottani tartózkodás válik szükségessé. A Franciaországban töltendő szabadságok engedélyezése iránti kérvényekben — melyek a nem tnyleges állományu tisztek és tisztviselők által a honvédelmi miniszter úrhoz közvellenül terjesztendők elő, — mindenkor fel- említenő, vajjon a kérvényező fog-e tartózkodni a kérdéses területen; igenlő esetben a szükséges engedély-jegyek kiszolgáltatása iránti intézkedés a honvédelmi minisztérium részéről fog megtétni.

Kérelem. Kalmár Imre, a zalamegyei Lendvavásárhelyen állomásozó csendőr ez. őrmester kéri Mátyás János csendőrt, kivel Györkajáron együtt szolgált, hogy címét vele közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

A Japán uralkodóház vagyona. Mucsuhitó császár halála alkalmából a japán lapok megemlékeznek a japán uralkodóház magánvagyonáról, a mely jóval tekintélyesebb, mint Európában eddig általában hitték. A lapközlemények szerint ugyanis a császári ház vagyona összesen mintegy 700 millió jenre (1 jen = 5 korona 10 fillér), tebát közel 3600 millió koronára rug, míg a készpénz-vagyon megközelíti a 160 millió jent (816 millió korona). Az ingatlan-vagyon 2,058.000 kbo (1 kbo = 99.17 ár) müvelt területből, 594 kbo terjedelmű és 253 bolyen fekvő parkból áll. A császári osalád birtokában levő paloták és épületek, valamint ezek rendkívül értékes berendezése és a tennük levő mükinca szintén óriási értéket képviselnek. Az uralkodó-család birtokához tartozik a Juvári köszénbánya-telep is, úgy hogy az ebből, valamint a birtokából befolyó évi jövedelem jóval meghaladja a hat millió koronát. Ehhez a magánjövedelombel járul az ötödfél millió jen civillista, mely néhány évvel ezelőtt még csak három millió jen volt.

A magán-detektiv. Newyork egyik leghíresebb alakja halt meg a napokban. Irving Cbilde a derék férfú; huszonhat éves korában balt meg, de öt év alatt mégis elköltött öt millió koronát. Ez nem valami rendkívüli, de az már igenis rendkívüli, hogy mire, milyen módon költötte el a rengeteg pénzt. Az volt leghöbbs ambicziója a szerencsétlennel, hogy kitünő magán-detektiv legyen. Arra ugyan rájött, hogy nincsen semmi talentuma a detektivségre, de abból még sem engedett, hogy legalább detektivnek ismerje ország-világ. Pénzével és összeköttetésével sikerült neki kivinni, hogy «alkalmazást» kapott a rendőrségen. Bevették a tiszti létszámba, de fizetés he-

Iyett ő fizetett boldogboldogtalannak a rendőrségen, csakhogy megtűrjék maguk között. No volt egyéb öröme is. Engedelmet kapott, hogy aranybilincseket viselhesen a zsebében és revolvert, a mit persze aranyból csináltatott és drágakövekkel kirakatott. A különös ember minden alkalmommal megjelent, még a legjelentéktelenebbnél is, a hol mint rendőrségi kiküldött szerepelhetett. A hivatalból kiküldött detektívnek ilyenkor rendszeren nagy summa pénzt adott, csakhogy engedje őt is szerepelni. Childs legnagyobb öröme volt, ha odaállhatott az elfogott betörő elé és vállára téve kezét, stentori hangon kiáltotta: «Ön a törvény nevében foglyom.» Nagy méltósággal, még több pózzal szedte elő zsebéből az aranybilincseket és letartóztatta a foglyot, a ki legtöbb esetben nem volt csak szerény polgár, a ki valami kibágást követelt el. A Nick Carter-ségen kívül másik szenvedélye is volt: igen szerette a nőket, — a kik sokat esznek. Gyakran vacsorára gyűjtötte valami színház minden kóristalányát és a ki legtöbbet evett közülük, annak sok pénzt adott. Ha társaságban valaki dicsérni kezdte detektív talentumát, annak korlátlan bőre nyitotta az erszényét. A ki dicsérte, bőségesen adta annak a pénzt és nem jutott eszébe soha, hogy visszakérje. Legtöbbet az a nő kapott tőle, a ki szép is volt, meg sokat is evett; az ilyen majdnem annyit kérhetett tőle, mint a detektív, a ki működni engedte.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyegot ne küldjenek.

1883. Miután a laktanyában kell tartózkodnia — fűthet.

Öreg csendőr. 1. Nyirbátor. 2. Budapest.

1111. Innen nem tudhatjuk, hogy mi az illető egyén anyanyelve.

Erdeltörő csendőr. Csak a járőrvezető viselheti.

J. Gy. Az illetékszabályzat 34. §. 2. pont utolsó bekezdése mérvadó.

Szeptember. Rövidesen meg fogják kapni.

1880. Azt hisszük, hogy meg fogják engedni. A takarékpénztári könyvet jó lesz csatolni.

T. Cs. Még az évben megkapják.

Tlissza. Lá kell tenni.

B. J. 30. Nem hallottunk róla semmit.

J. 1912. Számít.

4444. Az illetékszabályzat 31. §. 1. pont 6. bekezdése a 3. pont b) alpontja szerint nem jár.

R. J. 1877. Nemsokára megkapják.

Vitatkozók. Az ítélőpés lehetősége meg van, de hogy átveszik-e tényleg, azt mi nem tudhatjuk.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsök felosztása.

A m. kir. III. számú csendőrkerület területén Kispösten és Erzsébetfalván fennállott őrsök, a m. kir. államrendőrség hatáskörének ezen községek területére történő kiterjesztése folytán, 1912 október 1-én felosztattak.

Őrsök felállításása.

A m. kir. III. számú csendőrkerület területén Rákoscsabán, Soroksárpéteri pusztán és Galgamácsán, 1912 október 1-ével egy-egy 5—5 főből álló gyalogörs állított fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1912. évi szeptember hó 17-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Oláh Ödön, a m. kir. III. számú csendőrkerületnél létszám felett vezetett ezredeinek, a m. kir. belügyminisztérium V/b. alosztálya vezetőjének, kitűnő szolgálatai elismerésül a III. osztályú vaskoronarendelt díjmentesen legkegyelmesebben *udományozni* méltóztatott.

Adományoztatott.

A III. osztályú tiszti szolgálati jel:

1912 október hó 1-ével:

Proch József századosnak, a IV. számú csendőrkerületnél.

Kineveztetett:

1912 október hó 1-ével:

zászlóssá:

Huhor Ferenc VI. számú csendőrkerületbeli hadapród.

Nyugállományba helyezettek:

1912 október hó 1-ével:

Gábrriel Alajos, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli várakozási illetékekkel szabadságolt járásörmester, a meg-

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztése.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

☐☐☐ Telefon 153-44. szám. ☐☐☐

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkben, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előlegot nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki Intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.

Utalványok, Intézmények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

ejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakbely: Dombóvár.

Matusek András, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint «rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakbely: Losonc.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Barta János m. kir. I. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester, egy embernek vízbefulástól való megmentése alkalmával tanusított elszánt, bátor és önfeledő magatartásáért.

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Ungi Mihály csendőr cz. őrmester, a Benedicty Gyula tápiószzelei lakos kárára 1911. évben történt két darab ló és lószerszám, továbbá Mészáros István kossuthfalvai lakos és társai kárára történt többrendbeli lopási ügyben észszerűen vezetett igen eredményes nyomozásért, a tettes kézrekerítése, elfogása és az igazságszolgáltatás kezébe való juttatásáért.

Laczkó József és Marinkás József őrsvezető cz. őrmesterek, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanusított buzgó és igen eredményes tevékenységükért, őrsüknek példászerű rendben tartásáért, alárendeltjeiknek helyes és célirányos vezetéseért és befolyásolásáért, nemkülönben jó magaviseletükért.

Szabó József III. őrsvezető cz. őrmester, kilencz évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen eredményes tevékenységeért, őrsének példászerű rendben tartása és vezetéseért, alárendeltjeinek helyes és célirányos befolyásolásáért, nemkülönben példás magaviseleteért, miáltal ügybajtársainak, mint alárendeltjeinek is mindenkor követésre méltó jó példát mutatott.

Polónyi Dezső őrsvezető cz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanusított buzgó és eredményes tevékenységeért, őrsének példászerű rendben tartásáért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért és oktatásáért, nemkülönben példás magatartásáért.

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Szlatki Erazmus őrsvezető cz. őrmester, úgy a közbiztonsági szolgálatban, valamint segédoktatói minőség-

ben állandóan tanusított kiváló szorgalma és eredményes tevékenysége, nemkülönben példás magaviseleteért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Vékás Kovács Sándor csendőr, a Benedicty Gyula tápiószzelei lakos kárára 1911. évben történt ló és lószerszám, továbbá Mészáros István kossuthfalvai lakos és társai kárára történt többrendbeli lopási ügyben észszerűen vezetett nyomozás folyamán a tettesnek elfogása és az igazságszolgáltatás kezébe való juttatása körül járőrvezetőjének fáradságot nem ismerő buzgalommal és kitarással való hathatós támogatásáért.

Papp Pál és Dócs József csendőr cz. őrmester, nyolcz évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt, a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor tanusított eredményes tevékenységükért és példás magaviseletükért.

Mikó Lajos és Kovács Ákos csendőrök, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett odaadó igen eredményes tevékenységükért, nemkülönben példás magaviseletükért.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter ur 1912. évi 127,987/V—b. számú rendeletével Pacbmayer Róbert V. számú csendőrkerületbeli járásörmesternek segédoktatói minőségben hosszú időn át kifejtett buzgalmaért 300 korona pénzzutalmat adományozott.

Előléptetett

1912 szeptember 16-ával:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Csiszér Albert csendőr cz. őrmester, *őrsvezető cz. őrmesterré.*

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

Az I. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttattott:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Steffkó Ferencz törzsörmester, 1912 aug. 24-én.

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttattott:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Heiszer József őrsvezető cz. őrmester, 1912 szeptember 12-én.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
talos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

*Honvédelmi miniszter ur önagyméltósága által 5242/912. sz. a.
rendszeresített ujjfajta sapkák, nemkülönben az összes felszerelési
cikkék, nyári szürke és fehér czérnakeztyűk raktárunkon a leg-
jutányosabb árban kaphatók.*

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A magyar büntetőtörvények és szabályok magyarázatokkal és jegyzetekkel czimű munka bírálata.

Irtta: dr. Kármán Elemér, kir. járásbíró.

Nem vélünk tulozni azzal az állításunkkal, ha azt állítjuk, hogy hazánknak törvényt alkalmazó és a törvény szabályait végrehajtó batóságai és közegei közül a törvények tudása senkinek sem támaszt oly nehézségeket, mint épen a csendőrnek.

Már magában véve az a körülmény, hogy a csendőrök szolgálatának legnagyobb része nem a nyugodt bivataltban, íróasztal mellett folyik le, megnehezíti, sőt lehetetlenné teszi, hogy a csendőr a törvények és a törvényes szabályok ismeretét és felkutatását oly kényelmes módon teljesíthesse, mint a többi bivataltok és hivatalos közegek. Már pedig a csendőrtől is megkívánjuk azt, hogy bármilyen nehéz és terhes szolgálatot teljesít, küzdve a nyár forróságával, a tél hidegével, a törvényt bontó egyének rosszakaratával és sokszor a csendőr ellen való szándékos igyekvéssel, a nehéz fegyverzettel és ruházattal, amit magával visz, mondjuk, megkívánjuk a csendőrtől azt, hogy a törvényeket és a törvényes szabályokat ép úgy ismerje, mint az, aki nyugodt hivatalában kényelmes karosszékben s jól felszerelt könyvtárban kénye-kedve és szüksége szerint böngészhet a törvények terjedelmes tárában.

E törvényeknek és az azokat kiegészítő szabályoknak a megismerése és felkutatása azonban nem olyan könnyű, mint azt azok gondolnák, akik nem szoktak pontosan utána nézni annak, hogy mit írnak elő a szabályok, hanem megelégszenek azzal, hogy hallomás vagy megszokás útján alkalmaznák azt a paragrafust, mely épen elébüik kerül.

Mert ezeket a szabályokat megszámlálni alig lehet. A rengeteg törvényen kívül ott vannak a végrehajtási törvények, miniszteri rendeletek, utasítások, különféle szabályrendeletek és a felsőbb bíróságok döntvényei, valamint a különböző határozatokban és rendeletekben foglalt magyarázatai ezeknek a törvényes és rendeleti szabályoknak. E megszámlálhatatlan törvények és egyéb szabályok sokaságából hogyan keresse fel azt, amire épen szüksége van a csendőrnek és különösen az a

csendőr, aki ottkint valahol egy kis faluban öröklik a közbiztonság és rend felett és aki ha akarja sem találhatja meg azt, amit oly könnyen fellel városi helyen az a jogász vagy bivataltnok, aki azután a legtöbbször gunyos mosolylyal bírálgatja a szegény csendőrt, hogy még erről vagy arról a szabályról nincs tudomása.

Aki tehát a csendőr aprónak látszó bajait ismeri, átlátta, hogy előbb-utóbb szükséges lenne mindazokat a tudnivaló paragrafusokat és azok magyarázatát egy könyvbe gyűjteni össze, amelynek alakja, terjedelme és ára olyan legyen, hogy azt minden csendőr megszerezhesse, az örsön benne lapozgasson, sőt portyázása alkalmával magával vihessen. A csendőrségnek egy ma már porladozó derék tisztje, jó barátja és ismerőse Nyisztor Sándor csendőrszázados kezdte ezt az eszmét nyilvánosan bangoztatni. Mint a Csendőrségi Lapok sok éven át szerkesztője és a honvédelmi minisztérium csendőrségi ügyosztályának fogalmazótisztje sok alkalma nyílt tapasztalatot szerezni arról, hogy a csendőrök mennyire küzködnek a törvényismeret megszerzésének még a jogász szánára is jelentékeny nehézségeivel. E tapasztalatok indították arra, hogy válllvetve Darvas Adolfal, a Franklin-Társulat cégvezetőjével és a Csendőrségi Lapok, valamint a Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztőinek fáradságtalan jobbkezeivel, neki állottak annak a nagy munkának, hogy a csendőrségnek egy ily könyvet adjanak a kezébe. E nagy és nehéz munka közben bullott ki nehai Nyisztor Sándor kezéből a toll.

Az általa egybegyűjtött anyag azonban felhasználott és így jelent meg 1910-ben az a könyv, amely ugyancsak a fenti czimet viselte, mint a jelen munka, amelynek ismertetését kívánjuk adni. Ez a könyv azonban nem tartalmazhatta mind azt, amire szükség volt, már kisebb terjedelménél fogva sem, más részről pedig az a körülmény, hogy a munkára nagyon sürgős szükség volt, a gyors munka hiányossá tette az elkészítés munkálatait és így bizony az néhány helyen még fogyatékosnak találtatt, jöllebet épen kelendősege a csendőrök között a bizonyítéka annak, hogy arra igen-igen nagy és sürgős szükség volt.

Ami Darvas bácsink azonban nem nyugodott addig, amíg ő a Franklin-Társulattal össze nem állítottott egy olyan könyvet, amely a czélnak teljesen megfelel és

Első magyar vill. erőberend. hangszerr-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocska és a szabadelmaszotti Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

császári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocska és a szabadelmaszotti Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyzék minden hangszertől külön küldetük. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára.** 6

negy és fáradságos utánjárással, sok-sok munkával és mindenneknél több pénzáldozattal. ki nem járta, hogy a könyv egy újabb kiadásban most már nagy terjedelemben, 1270 oldalon napvilágot lásson és olyan legyen, hogy minden csendőr mindig nyugodt lehet, hogyba ez a könyv a szekrényében vagy a táskájában van, soba se jöhet abba a belyzetbe, hogy azt kelljen mondani: „kerestem de nem leltem meg”.

Jó lelkiismerettel állítatjuk, hogy ez a könyv most már megfelel annak a célnak, amely elébe tüzetett és amelyet fentebb vázoltunk és teljességét, valamint megbízhatóságát igazolja az, hogy mindazok a közegek, amelyek e kérdésben legmagasabb helyről bivatva vannak híralatot mondani, átvizsgálták azt, sőt átdolgozásában tevékeny részt is vettek.

Már a tartalom rövid átlapozása is a teljesség benyomását teszi.

Első főrészében ismertette van a bűnvádi eljárás nyomozási része. Nagyon jól tudjuk, hogy ép a legújabb időben legmagasabb helyekről is az a kíváncsi lett több ízben előterjesztve, hogy a csendőrök a szolgálati utasításon kívül a bűnvádi perrendtartást is ismerjék, mert hiszen az ő szolg. utasításuk tulajdonképpen a bűnvádi perrendtartás végrehajtása. Könyvünkben már most az első 61 oldalon megtaláljuk mind azt, amit a bűnvádi eljárásból a csendőrnek tudni kell: az alapfogalmakat, a vádelv magyarázatát, a büntetőbíróóságok szervezetének és azok hatáskörének, a közvádnak és magánvádnak, a védelemnek rövid ismertetését; majd az előkészítő eljárás, a nyomozás megindításának, elrendelésének, menetének és befejezésének ismertetését, valamint az egyes nyomozó cselekmények és a bizonyítékoknak magyarázatát, mindenütt a törvény szakaszainak közlése nyomán; sőt megtaláljuk mindazoknak a miniszteri rendeleteknek rövid foglalátát, amelyek a nyomozásra vonatkoznak. Ez a rész valódi jogászkéz munkája s rövidsége mellett teljesen kimerítő.

A második rész a büntetőtörvénykönyvet tartalmazza, kiegészítve a büntető novellával, valamint mindazokat a törvényekkel, amelyek a büntetőtörvényt módosítják és amelyek 65—68. oldalon pontosan egybe vannak állítva. A büntetőtörvényt tartalmazzák a 61-től 297-ik oldalak. Minden egyes törvényszakasznál ki vannak válogatva azok a felsőbbbírósaági döntvények, amelyek az illető szakaszra vonatkoznak, nemkülönben rövid és világos magyarázata az egyes szakaszoknak. Itt nagyon helyesnek találjuk azt, hogy az egyes szakasznál a cselekmény elkövetési módja is elő van adva a magyarázatban, ami egyenesen a nyomozó közeg részére szükséges, p. o. a becsületsértésnél, az emberölésnél, stb. stb.

A harmadik rész tartalmazza a kibágási törvényt, itt ismét pontosan felsorolva azokat az egyéb törvényeket, amelyek kibágásokat szabnak meg. Itt a kibágási rész-

ben nagy nehézséggel kellett a könyvnek megküzdnie. Sajnálatos jelensége ugyanis a mi törvényhozásunknak, hogy az életviszonyok hirtelen sokasodása folytán nap-nap után újabb törvények hozatnak, amelyek újabb és újabb kibágási tényálladékokat állapítanak meg. E rengeteg terjedelmű törvényhozásnál rendkívüli nagy nehézség az újabb törvényalkotásnak arra ügyelni, hogy pontosan körülírja azt, hogy mi marad meg a régieből az újban, vagyis a régieből mi lesz hatályon kívül helyezve. Csak bonyolultabbá teszi a dolgot, hogy a törvényeket rendeletek egész sokasága pótolja, magyarázza és egészíti ki, még pedig sokszor nem is egy, hanem többrendbeli. Ennek a folyamán azután az, hogyha valaki valamely rendelkezést ismerni akar, sokszor 5—6 törvényt és rendeletet kell összenézni, hogy megtudhassa, melyik van ma valósággal és tulajdonképpen érvényben és hatályban. Rengeteg nagy nehézséggel kellett tehát megküzdnie könyvünk szerzőinek, amidőn a kibágási törvényen kívül az összes többi kibágási szabályokat is egybegyűjtötték és egyuttal minden egyes csoportnál külön figyelmeztetés alakjában kiuntették, hogy mi van ma érvényben és mi vesztette már hatályát.

Keresztül van vive ez a csoportokban:

1. Cseléd és gazdasági munkásügyek, 2. vízrendelési és hajózási ügyek, 3. közegészség, 4. ipar- és kereskedelmiügyek, 5. állategészségügy, 6. közlekedésügy, 7. kivándorlás, 8. véderőügy (a legújabb véderőtörvény alapján), 9. sajtóügy, 10. gyülekezési és egyesületi ügyek, 11. iskolai és anyakönyvi ügyek, valamint 12. egyéb vegyes ügy.

Mіндеzen kibágási ügyeket és rendelkezéseket magukban foglaló fejezetek elején nagyon sikerültnek találjuk azokat a bevezetéseket amelyekben egybe van állítva, hogy abban a fejezetben melyek azok a rendelkezések, amelyek már nincsenek hatályban, úgy hogy már a rendeletben való keresésnél az illető figyelmeztetve van arra, hogy ne használjon fel olyan rendelkezést, amely már hatályát vesztette és viszont az olvasó figyelmeztetve van azokra a rendelkezésekre, amelyek a hatályon kívüli rendelkezés helyébe léptek. Aki megszokta azt a keserves munkát, hogy a Rendeletek-Tárában sokszor órákig böngész, míg megtalálja azt a rendeletet, amelyre véleménye szerint szüksége van és sokszor megtörténik vele az, hogy mikor már megtalálta a rendeletet, utóbb jut rá, hogy az tulajdonképpen már nem is érvényes, az csak hálával lehet könyvünk e része szerzőjének azért a fáradságos és valóban olismerésre méltó munkáért, hogy ezektől a kellemetlenségektől megóvta az olvasót.

De nem is ismerünk a magyar irodalomban oly könyvet, amely a rendeletek anyagát ily teljesen tartalmazza. Könyvünk az 526. laptól az 1178-ik lapig, tehát közel 700 oldalon csupa rendeletekben tartalmazott kibágási anyagot ölel fel, úgy hogy már maga ez a terjedeleme is szokatlan, mert összes büntető törvényi kiadásaink-

Ha fáj a feje⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmáskasabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Budapest**en. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postai szállítás.

Erdélyi árvíz. — A Szamos áradása Désnél.

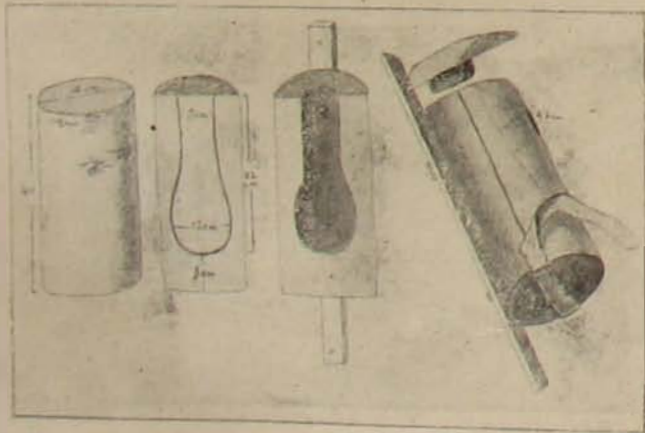
ban a rendeleti kihágásoknak legfeljebb a felsorolását találjuk meg, a rendeletek szövegét hiába keressük.

Megemlítjük még, hogy a könyv legutolsó része tartalmazza a rendőri büntető eljárásra vonatkozó összes szabályokat, sőt az ügyvitelt is, tehát a kihágási bíró előtti eljárás minden tekintetben teljes anyagát felleli ebben a munkában. A könyv tárgymutatóját is külön fel kell említenünk. Természetes lenne ugyan, hogy minden jó könyv egy jó betűrendes tárgymutatóval rendelkezne; miután ez azonban a törvénykiadásoknál többnyire hiányzik, valószínűleg azért, mert elkészítése nagy munkával jár, ennélfogva nem felesleges kiemelni, hogy ennek a könyvnek 68 oldalas tárgymutatója van. Próbák által győződöttünk meg róla, hogy a tárgymutató számozásának ellátása is a legnagyobb gonddal történt. Végül megemlékezünk a könyv külső kiállításáról. Az 1270 oldalas munka jóra való, de mégis nem sok tért foglaló papírou van nyomva, úgy hogy nagy terjedelmű mellett nincs oly nagy alakja, hogy az könnyen kezelhető ne legyen. Nyomása világos és elsőrendű munka. Ha mindezekhez hozzáreszszük a könyv csinos és tartós kötését, úgy azt kell mondanunk, hogy az a nyolcz korona, amely árban azt minden csendőr megkaphatja, a csendőrt egy olyan könyv birtokába juttatja, amelynek a tartalmát drága kötetek bevásárlása útján sem szerezheti meg. De legjobban dicséri a könyv jó és szükséges mivoltát, hogy úgy az igazságügyminiszter, mint a belügyminiszter szakközvegei a munkát átvizsgálták és az előbbi 9276/III 1911., az utóbbi pedig 129,264/V-b. — 1912. számú rendeletével kijelentette, hogy a mű felülbíráltván, az helyesnek és kifogástalannak találtatott és használatra elfogadtatott.

A madárvédelemről.

Irta: Pajtás.

Már több cikk foglalkozott a madárvédelemnek a csendőrök révén való fejlesztése és népszerűsítésével. Az érdeklődés megvolt és néhol az érdeklődésnél tovább is mentek, amennyiben csendőreink örskörleteik kertészkedő, gazdálkodó embereit meg tudták nyerni a szép, de legfőként gazdaságilag hasznos és neves czélnak. Hogy

mindazonáltal nehezen halad a madárvédelem felkarolása, az a kellő megértés híján még azon is múlik, hogy házilag kellő eszközök bízán nem tudnak fészkelő odut könnyen előállítani. Ezt a nehézséget ismeri az ornithológiai központ is, melynek vezetőségéhez sok kérlelősködő, érdeklődő fordult, kik mind valami célszerű, házilag könnyen előállítható odumintát kértek. — Próbák, kísérletek után sikerült végre a rendes odumintának megfelelő, házilag könnyen előállítható formát találni, melynek leírását az ornithológiai központtól megszerezve, sietek közreadni azért is, mert a közelgő tél a legalkalmasabb ezen bázi mintájú oduk elkészítésére. Az odu alapja 40 cm hosszúságú fűz, nyár, éger, stb. farönk, melynek átmérője 16 cm. Ilyen odunak való farönköt október — novemberben kell vágni, hogy tavaszra az odukat elkészíthessük belőlük. Az elkészítés abból áll, hogy a fentirt nagyságú fahengereket középen hosszában átfűrészljük két egyenlő félhengerre. Az egyik félhengerre felülről számítva 32 cm. hosszúságban arányosan rárajzoljuk a fészkelő furat alakját, melynek szélessége fent 8, alól 12 cm. A rajz körvonalait vastag szénrel vagy feetekkel húzzuk meg s azután a másik tiszta félhengerre fektetjük, hogy a rajz pontosan átvessék arra. A fészkelő furat rajza tehát a félhengeren megvolna. Most vésővel, kaparókéssel, úgynevezett kanál- és teknővájó szerszámmal kimélyítjük, faragjuk a félhengereket mindaddig, amíg a két hengerfel egymásra illesztve, a teljes fészkelő odu alakját mutatja. Az odu falát belül nem kell simára faragni, hanem érdesre, szálkásra, hogy azon a madár kapaszkodni tudjon. Az így elkészített odurészeket összekötözve, fűrészporrall megtömve, szellős, meleg helyre száradni teszszük egy pár hónapig, mert ha azonnal elkészítve kihelyeznénk, szétrepedezne, vagy elgörbülne csakhamar. Mikor az oduk teljesen megszáradtak, akkor az egyik félhengert felül a röplyukkal szemben, csavarfejes szeggel az odu felfüggesztésére való léczdarabhoz erősítjük, azután lent a furat alóli részhez szegezszük a léczet. A másik félhengerre körfűrővel 46 cm átmérőjű röplyukat fúrunk, vigyázva arra, hogy a röplyuk menete felfelé irányuló legyen, hogy az eső bele ne csapjon s szélei simára legyenek faragva, hogy a madár meg ne sértse magát rajta.

A két félhenger összetartására 3 cm. széles horganybádog abroncsot veszünk s apró szegekkel erősítjük oda a metszés meneten kétoldalt.

Hátra van még az odu fedélzárója, melyhez egyik oldalán dombort, úgynevezett szél deszkát veszünk azért, hogy az esővíz nem áll meg úgy rajta, mint a lapos deszkán s így nem korhad bamar. Eire a deszkadarabra, mely szorosan a felszegező léczhez támaszkodik és az odu körül 3—4 ujjnyi parkányt képez, szegezszük fel az odu furatánál valamivel kisebb átméretű hengeres fadugót, ügyelve arra, hogy szorosan ne álljon, mert akkor nehéz kiemelni az őszi és tavaszi tisztításoknál. Ügyelni kell arra különösen, hogy a röplyuk felső széléig ne érjen a fadugó, mert akadályozná a madár he és kijárását. — Az elmondottak könnyebb megérthetősége az ábra nyujt tájékozást.

Így elkészítve házi odunkat, kora tavasszal állandó helyeikre, a kert, udvar fáihoz délre vagy keletre néző, függelyesen nőtt ágaira, vagy fák közé állított oszlopokra, rudakra szegezve a földtől 2—5 m magasságban kihelyezzük. De hogy tavasszal hasznos madárlakókra számíthassunk, ne feledkezzünk meg télen át etetéssel kert jeinkhez szoktatni őket.

BUTOR

kézipénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EBRENTBÉD ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI. TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. : : Telefon 88—59.

BUTOR

Az erdélyi árvíz. — A dévai gőzmalom víz alatt.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Nők mint fölfedező utazók,

A Föld fölfedezésének történetében sok olyan nem egyszer híres utazó férfiú nevével találkozunk, a kit útjában a felesége elkísért, kitarva oldalán minden megpróbáltatásban. Újabb időben pedig találkozunk a fölfedező útra önállóan induló nő típusával is.

Már 1753-ban volt az északsarki fölfedező útnak női áldozata, az orosz Proncsicsev Anna személyében. Férjének az volt a feladata, hogy Szibériát beutazza, a mikor az oroszok elfoglalták Észak-Ázsiát. Fialat felesége elkísérte. A telet a 72. foknál töltötte az expedíció. A mikor az élelmet szállító hajó tönkrement, a legénység nagy része és Proncsicsev Anna is áldozatul esett a nélkülözéseknek.

Livingstone, az újabb idők legismertebb fölfedezőinek egyike lelkesedéssel beszél arról a hatásról, melyet felesége csodálatos bátorsága egész környezetére tett, a mikor Afrikát átutazták. Az akkori rendkívüli módon fáradtságos és nehéz fölfedező utazás minden viszontagságát hősiessé tűrte férje oldalán, míg végre az egészségtelen klíma őt is elpusztította.

Bullack-Workmanné, mint már e helyütt megírtuk, férjével együtt a Himalája csúcsát mászta meg, a mi a Mont-Blank megmászásánál hasonlíthatatlanul nehezebb és fáradtságosabb vállalkozás. A levegő oly ritka ebben a magasságban, hogy az alvást lehetetlenné teszi. Épen ezért mindaddig még egyetlen nő sem kísérelte meg ez ismeretlen magasság megközelítését. Félelem nélkül, szívóssággal és tudásvágygal telve követte mégis férjét a már nem fiatal ötven év körüli Bullack-Workmanné.

Az orosz Potonin és a magyar Ujfalvy is feleségük kíséretében járta be Közép-Ázsia homokpusztáit. Potoninné megbalt az uton, miután kétszer átutazta Mongolországot, de a párisi születésű Ujfalvyné szerencsésen hazakerült Tibetből a uti élményeit vonzóan meg is örökítette.

Pearyné egy amerikai északsarki fölfedező útra kísérte el férjét a 15 kilométerrel közelebb jutottak az északi sarkhoz, mint Fritjof Nansen. Wilhelmine Rasmussen pedig fivérével, a bíres dán sarkutazóval Grönland olyan vidékeit járta be, hová még európai ember nem tette a lábát.

Az önállóan fölfedező útra induló nők közül egy bajor berezegző volt egyike az elsőeknek, a ki vagy tíz évvel ezelőtt a braziliai trópusok fölknatátása körül szerzett magának érdemeket. A nagy energiájú nőt szülővárosa, Műnkben az egyetem díszdoktorává, a bajor királyi tudományos akadémia pedig tiszteleti tagjává választotta.

Trensch-Scheldonné, a ki vagonos özvegy és orvosdoktor volt, Német Kelet-Afrikát utazta be többször a mint orvos, a benszülőttek bizalmát is megnyerte. Bátorsága és határozottsága oly nagy volt, hogy még a legvadabb törzseket is meglátogatta. A bátor asszony föllépésének biztonságával és méltóságával annyira tudott a vadaknak imponálni, hogy benne földöntúli hatalmat láttak és sértetlenül bagyták.

Egy szép fiatal és gazdag hollandus nő, Alexine Tinne is számos fölfedező utat tett és tanulmányai a földrajzi ismeretek gazdagításához tetemesen hozzájárultak. Nagy tetterő és rendíthetetlen elhatározás jellemezték ezt a fiatal nőt, kit az afrikai benszülőttek szépeáegéért égi látománynak tartottak, de a kit pénzvágtyból 29 éves korában végül mégis megöltek. Expe-

dicziójának komoly, tudományos súlyt akkép adott, hogy Petermann, Henglin és Stendner természettudósokat is fölszólította a csatlakozásra. Az összes költségeket ő viselte a Buston szerint évenként 120,000 márkát áldozott e célra. A klíma által okozott szenvedések ellenére is messze behatolt Afrikába.

Bischofné Kelet-Ázsiában, Kóreában, Kinában és Perzsiában tett nagy utakat. Különösen eredményes volt tudományos szempontból Csuan kínai tartományban tett utazása, a hol a mongol fanatizmus tetőpontján van.

A legkiválóbb női utazók egyike egy bécsi nő, Pfeiffer Ida volt, a ki tizenhat évig utazott gyedül, néha még nőkíséret nélkül is. Majdenem az egész földet beutazta olyan időben, 1842—1858 közt, a mikor a közlekedő eszközök még a lehető legprimitívebbek voltak és sok olyan ma már ismert országban járt, a hová azelőtt még senki sem jutott. Állami ortalomban sem volt része. A mi pedig ma a fölfedezőket mindenütt védi. Miután Palesztinát és Egyiptomot beutazta és Izlandot is fölkereste, első földkörüli útjára indult 1846-ban, mely Brazilián, Cailén, Tahitin és Perzsián keresztül vezetett. 1851-ben főleg a Szunda-szigeteket, Borneót, Szumatrát és Jávát tanulmányozta. Minden kíséret és fegyver nélkül ment a kannibálok közé. Később Madagaskar szigetén hosszas fogságba került a az itt szenvedett viszontagságok annyira megviselték, hogy annak következtében halt meg.

KÉPEINKHEZ.

Az erdélyi árviz.

Az idén már harmadszor hallatszik a panaszos jujzó hazánk erdélyi része felől. Hiszen baj, szerencsetlenség, elemi csapás akad mindig bőven és mindenfelől, de az már mégis tulontul sok, ami a szegény erdélyieket most egyfolytában meglátogatta.

Tavaszi idején az olvadásból minden évben jelentkező árviz; a nyár elején a borzasztó vihar a vele szintén árviz a most a nyár dereka óta folytonos esőzés folytán megint csak árviz. Amit a tavaszi árviz megkímélt, azt tönkretette, elsöpörte a tornadóval kapcsolatos nyári áradás a amit véletlenül még ez is meghagyott, azt részben elrohasztotta a most több mint egy hónapig tartó esőzés, vagy elvitte az esőzés folytán medroikból kilépett rakoncátlan patakok és folyók szennyes áradata.

Szóval: pusztulás az egész vonalon. S ráadásul: ránk jön a tél még kora ősz elején.

A mostani árviz ugyan majdnem általánosnak mondható az egész országra nézve, mert ahol csak szabályozatlan patakok és folyók vannak, azokat mind annyira megládagasztotta a hegyekről beléjük ömlő tömeges esővíz, mint a tavaszi rohamos hóolvadás szokta. De még a védőgátakkal szabályozott Duna es Tisza is felelembre ejtette a környékein levő városok lakosságát, mert ezekben is tetőpontját érte el az áradás.

Ennélfogva az árviz pusztításaitól mindenfelé kirossult, sok helyen meg épen tönkrement a lakosság. De mégis legtöbb kárt szenvedett a Marosmaros, Szilágy, Kolozs, Szolnok-Doboka, stb. vármegyék lakossága, mert ezekben a megyékben a szabályozatlan Tisza, Szamos, Krassna és Maros folyók áradása a veteményes földeket, kerteket, szőlőket és pusztákat nagyon sok helyen teljesen elöntötte, egyes helyeken a városrészeket, régibb házakat a vizimalmokat megrongálta, ledöntötte, úgy

Árviz-képek. — 1. A Maros-utca Déván. — 2. A megáradt Szamos Nagybányánál. — 3. Az ár áttépi a fernezeli vízduzzasztót. — 4. A szakálasi vízi m. dom.

hogy az elemi csapás okozta eme károkat még sokáig nyögni fogja a sorssújtott lakosság.

A képek, melyeket a jelen számunkban bemutatunk, eme loirhatatlan pusztulás egyes részéről való felvételek.

HIREK.

Egy csendőr megtámadtatása. Kuter József, siklói örsbeli csendőrt helyi járőrködés alkalmával, szeptember 29-én, éjjel negyedkét orakor, Siklós községben, az általa esendzavaránson ért Bischof Lőrincz, Bischof Konrad és Krain József siklói lakosok megtámadták és egy féltéglával fejbeüdvölv, súlyosan megebesíttették, majd pedig az ütés következtében elalélt csendőrt lefegyverezték, szuronyát összetörték, őt magát pedig fegyverével összeverték. A válságos helyzetbe jutott csendőrt a további bántalmazástól egy arra haladó rendőrijőr mentette meg, melynek egyik tagja, névleg Halász János rendőr, a csendőr bántalmazói közül Bischof Konradot hasonszúrva, életveszélyesen megebesíttette. A támadók a siklói örs által elfogtván, az ottani kir. járásbírósnak átadták. — Kuter csendőr sérülése súlyos, de nem életveszélyes.

Kőrelem. A marostordamegyei Nyárádromete községben állomásozó Benke Mihály csendőr kőri Kovács Dénes, Fabián Sándor és Kicsi Béla csendőröket, kiket 1910 június 1-én Kolozsváron próbacsendőri vizsgát tett, hogy czimüket vele közöljék.

KÜLÖNFÉLÉK.

A könyv rabjai. Egy olasz lap legújabb számában érdekes tanulmányt közöl azokról a tudósokról, a kik a könyvnek ostek áldozatul. Az első ilyen kiválóság Eratoszténéusz görög bölcse és matematikus volt, az alexandriai könyvtár igazgatója. Ez az olvasás szenvedelmétől megszálított ember megvakult s akkor inkább éhezéssel öngyilkossá lett, semhogy le kelljen mondania könyveiről. Az első áldozat után a tanulmány a későbbi évszázadokból is fölemlít több tudóst és kutatót, a ki valósággal könyvei közt halt meg. Köztük van Petrarca, a ki fejét Vergiliusz műveire hajta találtak boltan könyvtára asztala mellott. I. Napoleon nevét meglepetéssel olvassuk a listában. Ez az ember, a kiből annyi szenvedelem lohogott, a könyvet és az olvasást sem tudta nélkülözni egy napon sem. Természetesen ez a följegyzés még arról a Napoleonról szól, a ki fiatal éveiben visszavonultan élt, száraz kenyerezt evett, maga kefelte a ruháját és mindenről lemondott, csakbogy könyvet vehessen. Hogy tudósok sokat áldoznak könyvre,

az természetes. Így Antonio Flaminio, a tizenhatodik századbeli szicíliai bölcse elő nom tartott szolgát, maga vásárolta be és készítette el ennivalóját. A mikor a ezatócs, a kinél mindennap megjelent, egy napon észrevette, hogy az öreg tudós elmarad, nyugtalankodott, az ablakon keresztül bemászott lakásába és ott találta boltan kedves könyvei közt. Motteley, a híros gyűjtő oly féltékenyen őrizte kedves köteteit, hogy egyetlen látogatóját sem eresztette be könyvtárába, mert attól félt, hogy a por, a melyet járásukkal fölvernek, árt könyveinok. Egész jövedelmét könyvre költötte, s a mikor a valamikor gazdag ember meghalt, csak annyi pénzt találtak nála, a mennyi elég volt a temetésére.

Élő halak fogyasztása. Hogy a hatósági szabályrendeletek daczárú egyes állatok kiméleti időszakában is élhetűnk azoknak az állatoknak a husával, azt a ma már igen tökéletesse fejlesztett hűtőeljárásoknak köszönhetjük, a melyek segítségével a megölt állatok húsa hosszú ideig teljesen friss állapotban eltartható. Az édesvizi halakat a hűtőcsarnokokban egy évig is eltartják. Párisban pedig az év minden szakában kapni ausztráliai nyulat, a melyek olyan frissek, mintha csak egy nappal előbb lötték volna, pedig az út Ausztráliából is eltart jó néhány hétig. Nagymennyiségű élő tengeri hal importálásával Franciaországban már többször kísérleteztek, de eddig mindig kudarczot vallottak. Kevésbbé kényesek az édesvizi halak, a melyeket viztartókban mindenhová el lehet szállítani, a mi azonban olykor igen körülményes és sok nebezéssel van összekötve. Most azonban Genéből egy szenzációs tudományos fel-fedezés híro érkezik, a melynek alapján a jövőben talán sikerűlni fog a hidegvérű állatokat mesterséges fagyasztás útján is sokáig élve eltartani. Raou Pictot, a levegő esepfolyósításának feltalálója a genfi egyetem híros tanára ugyanis érdekes kísérleteket folytatott arra nézve, hogy hogyan viselkednek az élőhalak a hideg behatásával szemben. Pictot többek között egy édesvizi halat zérus alatt 20 fokra hűtött vízbe fagyasztott és három hónapig ilyen állapotban tartotta, azután a jegel megolvasztotta, mire a hal, a mely három hónapig élettelennek lászott, ismét életre öbredt és csakhamar fűgén uszkál a vízben. A kísérletből azt következteti Pictot, hogy egyes életorganizmusok kémiai visszahatásait az organizmus megsértése nélkül ilyen módon hosszabb-rövidebb ideig meg lehet szüntetni és azután újból előidézni. A hidegnek, a melynek a kísérleti állatokat kiteszik, bizonyos határok között kell mozognia, a melyek az illető állatok természete szerint változnak. Az édesvizi halak 20, a békák 28, némelyik gyilkfaja pedig 50 fokos hideget igényel. Pictot tanár kísérletei ugyan egyelőre csak tudományos értékkel bírnak, de azért

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153 44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétel és eladása.

Előlegünk betéteket takarékpénztári könyveccakére. 1 Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadólevonásával.) 2 Oly takarékbetéti után, melynél a belevő az 1. pontban felzett felmondási időt ki nem köli, 6 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.)

Előlegot nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében. Jutányos kamattétel mellett.

Utalgányok, intézvények és chequok beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

nem lehetetlen, hogy a felfedezés alapján sikerülni fog alkalmas fagyasztási berendezéseket találni, a melyek segítségével a halakat a jövőben fagyasztott állapotban, de azért élve lebet majd piacra hozni.

Malacz szoptatás. Williamson R. W. angol utazó, a ki legutóbb Ujguineában töltött bosszabb időt, az ott lakó mafulu-négerék szokásairól érdekes adatokat mond el egy angol folyóiratban. A mafuluk igen kiskultúrájú négerék, de kiváló inyesek és a szakácsművészetben jártaak. Legfinomabb inyesfalatuk az emberhús, utána azonban nyomban a malaczhús következik. Hogy azonban a malacznak a rendezésnél is izletesebb legyen a húsa, az asszonyok a csese-mőikkel együtt táplálják. Minden fiatal mafulu-anya egyszerre gyermekét és — egy malaczt szoptat. Ép úgy dédelgetik a kis sivitó állatot, mint a kis csese-mőjét, és gondoskodnak róla, hogy jól megbizson (a malacz és nem a gyermek) és kitűnően lehessen belőle falatozni. Williamson ezt az európai ezernél előtte különös szokást több ízben is megfigyelte.

A pestis fészkei. A pestisnek három fészke van. Az egyik, — a legveszedelmesebb — Mekka környékén, a bonnan a mohamedán zarándoklók tovább terjesztik; a másik a Himalája vidékén fekszik és különösen Északindiát fenyegeti; a harmadik — a melyiket Koch Róbert 15 év előtt fedezett fel — Afrika keleti partján fekszik, a hol a pestis némelyik vidéken olyan járványzerűen lép fel, mint nálunk a tifusz. Ezek a fészkek azonban sobasem váltak veszélyessé a civilizált világra nézve; a tulajdonképeni kapu, amelyen a pestis már többször megkísérelte a betörést a modern kultúra országába, San-Franciziekóban van, a hol a kbinai negyed az amerikai egészségügyi batóságoknak sok gondot okozott. Ott lépett fel néhány év előtt a hubo-pestis, a melyik úgy a kbinaiak, mint a fehérek közül is sok áldozatot követelt. A san-franciziskói hatóságok folytonos küzdelmet folytatnak a patkányok ellen, mert ezekben tenyészik a legtöbb pestisbacterillus. Tulajdonképen nem a patkányok maguk terjesztik a pestist, hanem a patkányokon tenyésző balbák. Kaliforniában néhány év előtt arra a meglepő felfedezésre jutottak, hogy a veszedelmes pestises bolhák előszeretettel fészkelik be magukat a mókusok szőrébe és ilyen pestissel infioziált mókusokat még a San-Franciziskótól 100 mérföldnyi távolságban is találtak, a hol veszedelmes pestisfészkek képződhetett volna, ha véletlenül fel nem fedezték volna az infioziált mókusokat és kellő időben ki nem pusztították volna.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kézlratot vissza nem ad. Levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne keltjenek.

D. A. 1. 200 koronás pótdijra van igényo. 2—3. Az előző szolgálati idő a végkielégítési vagy nyugdíj összeg kiszámításánál nem lesz hozsámítva.

8888/IX. Nézetünk szerint lopásért lenne feljelentendő.

K. esendőr. Amak nincs akadály, hogy fogyatéka vétele után polgári államszolgálatba lépjen. Az állatási illetmények a felülvizsgálat után hat hétre folyósíthatók.

Dunaparti esendőr. Megkapja.

F. J. Temesmegye. 1. Minden, az államnál megzakítás nélkül töltött szolgálat beszámít. 2. A polgári jubileumi ke-rezetre igénynyol bírnak. I. Nemi különbség nélkül mindazok, a kik 1908. évi november hó 29-én ta vonatkozó legfelsőbb o-határozást tartalmazott hivatalos lap megjelentésének napján tényleges állami polgári alkalmazásban, vagy ohhoz hasonló közszolgálatban állanak, továbbá azok — feltéve, hogy legalább tíz évig megszakítás nélkül ténylegesen szolgáltak — kik vagy mint tisztviselők ezen okirat közzétételét megelőző évtizedben, vagy más minőségben a közzététel napját megelőző évben állot-tak ily alkalmazásban. Ideiglenes és végleges szolgálati minőség között különbség nem teendő. II. Mindazok az állami szolgálat-ban vagy ohhoz hasonló közszolgálatban szerződésszerű alkalma-zott mindkét nembeli személyek, a kik a jelen okirat közzé-tételének napján tényleges alkalmazásban vannak és legalább három évi megszakítás nélküli szolgálatot mutatnak ki. III. Mind-azok az állami vagy közalapítványi igazgatás alatt álló szemel-ben alkalmazott mindkét nembeli munkások, a kik a jelen ok-irat közzétételének napján állandó minőségben három évi meg-szakítás nélküli foglalkozást mutatnak ki, 21. életévüket betöl-tötték és nyugdíjban vagy nyugdíjban való részremlésre igény-jogosultak.

G. K. esendőr. 1. 500 korona évi nyugdíjat kap. 2. Nem számít be.

Posta. Forduljon tanácsért egy jónevű ügyvédhez.

Cz. 22. Az adótorvények alapján köteles fizetni.

G. B. esendőr. A m. kir. államrendőrségtől.

K. F. cz. őrmester. 1. A bélyeg- és illetéktörvények alap-ján. 2. Mindenkit kiszolgálni és a zárórát betartani köteles.

K. M. őrm. Egyenruházati ezügeknel beszerezheti.

Rábu. Csönör úr.

S. L. esendőr. Zsarolást képez, mert nem a követelésnek, hanem a követelés módjának kell jogtalannak lennie.

J. A. esendőr és 48. Nemsokára megkapják.

1000. 1. Azt már elvégezték mások. 2. Igen nov. 1-én.

Nyomon. Nem használható.

La civillé. A földgömb a földrajzi, a mértani alakok a mér-tani, a halálfej az orvosi, a hagoly és a könyvek pedig általa-han a tudományt jelképezik. A homokóra az idő mulandóságára int!

G. B. Sajnos nem illeti meg.

Blaesl őrmester sorsjegye nem nyert.

Bognár I. őrm. Jabláuez. Indigó, lipopodim és ezüstport (argentorat) a budapesti államrendőrség Talmayer és Seitz dro-gériájából (Budapest, Zrínyi-u. 3.) szerzi be. A "foli" nevű anyagot Schneider Rudolf bécsi fényképésznél (Wien, VII. Band-gasse 30) lehet megrendelni, az ujjnyomatfelvételhez használatos uralpokot pedig a vácsi fegyház igazgatósága szállítja.

Tanyl J. cz. őrm. Kurma. 1. A láthatatlan ujjnyomok előidőzésére szolgáló indigó, graphit, lipopodim és ezüstpor (argentorat) Talmayer és Seitz drogeriájában (Budapest, V. Zrínyi-utca 3.), az ujjnyomatok felvételéhez szükséges festék Schramm Kristóf festékgyárában (Budapest, soroksári út 160.) kapható, a "foli" nevű anyag pedig Schneider Rudolf bécsi fényképésznél (Wien, VII. Bandgasse 30) rendelhető. 2. Helyszíni ujjnyomok előidőzést, vizsgálatát, az összehasonlítást, továbbá az idevígó szakértől eljárásokat a 24300 I. M. rend. 22. §-a, illetőleg ezen rendelet függelékének 21. pontja értelmében az országos bűnügyi nyilvántartó hivatal végzi. (Budapest, V. Ferenc József-ter 8.) 3. Komoly érdeklődők legfelsőbb hatóságuk hivatalos közön-jársára az országos bűnügyi nyilvántartó hivatalban nyérhetőek a daktyloskopia osztályozó részében és a helyszíni nyomok fol-használásában hoztatást. Az oktatás ingyenes, azonban legalább 4—5 hót tanulmány szükséges hozzá.

HIVATALOS RÉSZ.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1912. évi szeptember hó 28-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

altorjai Altorjay Imre vezérőrnagynak, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének saját kérelmére *jelenlegi szolgálati állása alól való felmentését* legkegyelmesebben *elrendelni*, továbbá:

postupiczi Kostka Pál vezérőrnagyot, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőhelyettesét, *ezen csendőrség felügyelőjévé*, —

tolcsvai Nagy Gábor ezredest, a debreczeni VIII. sz. csendőrkerület parancsnokát, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség *felügyelőhelyettesévé* és

Szathmáry József alezredest, a szegedi II. számú csendőrkerület parancsnokbelyettesét, a *debreczeni VIII. számú csendőrkerület parancsnokává* legkegyelmesebben *kinevezni* méltóztatott.

Áthelyeztetnek:

A m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1912 október hó 1-ével:

felsőásguthi Körtvélyessy Árpád, VIII. számú csendőrkerületbeli százados, debreczeni pótszárnyparancsnok, II-od törzstiszti teendőkkal való megbízás mellett, a II. számú csendőrkerülethez: Szegedre;

Varga Gusztáv, V. számú csendőrkerületbeli százados, balassagyarmati szárnyparancsnok, pótszárnyparancsnoki minőségben, a VIII. számú csendőrkerülethez: Debreczenbe;

Borby Sándor, VIII. számú csendőrkerületbeli százados, debreczeni szárnyparancsnok, pótszárnyparancsnoki minőségben, a III. számú csendőrkerülethez: Budapestre;

verbói Szluha Imre, III. számú csendőrkerületbeli százados, budapesti szárnyparancsnok hasonló minőségben ugyanazon kerületnél: Egerbe;

Vráblik Mátyás, III. számú csendőrkerületbeli százados, egri szárnyparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon kerületnél: Budapestre;

Kricsfalussy Ferencz, VIII. számú csendőrkerületbeli százados, nyiregyházi szárnyparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Debreczenbe;

árkosi Mihály Károly, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, zombori szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben, az V. számú csendőrkerülethez: Balassagyarmatra;

Zelkó Henrik, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, zalaegerszegi szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben, a VIII. számú csendőrkerülethez: Nyiregyházára;

Krisztinkovics István, V. számú csendőrkerületbeli hadnagy, nyitrai szakaszparancsnok, hasonló minőségben, a III. számú csendőrkerülethez: Zomborba;

Zsakó József, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, huszti szakaszparancsnok, hasonló minőségben, az V. számú csendőrkerülethez: Nyitrára;

Boros Lajos, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy, sárbogárdi szakaszparancsnok, hasonló minőségben, ugyanazon csendőrkerületnél: Zalaegerszegre;

verbói Szluha Dénes, V. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben, a IV. számú csendőrkerülethez: Husztra;

fáji Fáy Gyula, IV. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben, a VI. számú csendőrkerülethez: Sárbogárdra.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

Lózsa Jenő, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, különböző alkalmazásokban, de különösen csendőrkerületi segédtszti minőségben kifejtett kiválóan buzgó és igen eredményes tevékenységeért.

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Mészáros Márton, V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt, különösen pedig 12 éven át segédoktatói alkalmaztatásában szolgálati kötelességei mindenkor kiváló szorgalommal teljesített tevékenysége, alárendeltjeinek helyes befolyásolása és példás magatartásáért.

Szabó Zsigmond, V. számú csendőrkerületbeli örmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt kifejtett eredményes tevékenységeért, valamint egy nagyobbabású bünszövetkezet tagjainak 29 napon át, nagy körültekintéssel folytatott fúrasztó nyomozás utáni kiderítése, elfogása és a bünyekek biztosításáért.

A m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Salzer Adolf örsvezető ez. örmester, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett ügyhuzgó és eredményes tevékenységeért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért, nemkülönben a folyó év elején Strausz Gyula és több horgosi lakos kárára elkövetett csúnya, silksztatás és váltóhamisítás tettesének

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes őrölni és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czinbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentre küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségtérítés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és őrölni. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre

319 óráig tartott igen fárasztó, ügyes és nagy leleményességre valló nyomozás során eszközölt elfogásáért és az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

Kucséra János, Baráth István és Varga Sándor III. őrsvezető cz. őrmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó és igen eredményes tevékenységükért, alárendeltjeik helyes és célirányos vezetéseért és örseik példás rendbentartásáért.

Gálf Mihály és Bauer Ádám csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett eredményes tevékenységükért és példás magatartásukért.

Juhos László őrsvezető cz. őrmester, egy a délvidéken huzamosabb időn át garázdálkodott lótolvajszövetkezet 14 tagjának 50 napon át tartott észszerű, leleményes, fáradságot nem ismerő és kiváló buzgalmat igénylő nyomozás során eszközölt letartóztatásáért és az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért, valamint 92 bűnrészesnek feljelentéseért, nemkülönbön 5814 korona értékű lopott állat és tárgy előkerítéseért.

Bardócz Salamon járásőrmester, a múlt évi április hó 21-én Ringler János sósi lakos sérelmére elkövetett rablógyilkosság tettesének, valamint egy tolvajszövetkezett tagjainak hosszas fáradságot nem ismerő kitarással, ügyességgel és leleményességgel vezetett nyomozás során eszközölt kiderítéseért és az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

Demeter Ferencz őrsvezető cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó és igen eredményes tevékenységeért és alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért.

Oláh István I. csendőr cz. őrmester, múlt év október hó 22-én Lerma József krassóbrostyáni lakos sérelmére elkövetett gyilkosság tettesének 57 órán át tartott fáradhatlan kitarással és leleményességgel vezetett nyomozás során eszközölt kiderítéseért és az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

Gál Mihály csendőr, folyó évi január hó 2-án éjjel Sebed községben pusztított tűzvész alkalmával a személy- és vagyonmentés körül kifejtett bátor és önfeláldozó magatartásáért.

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Bogár József csendőr cz. őrmester, egy tűzvész alkalmával az élet- és vagyonmentés körül gyors elhatározással, férfias elszántsággal és odaadó kötelelességűséggel kifejtett eredményes tevékenységeért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Fekete József őrsvezető cz. őrmester, Orosz László csendőr cz. őrmester, Horváth Antal I., Gombos Lajos

József, Kusztura Ferencz, Varga István I., Ruzs Gábor és Jancsa Miklós csendőrök, egy a délvidéken huzamosabb időn át garázdálkodott lótolvajszövetkezet tagjainak 50 napi fárasztó nyomozás utáni kiderítése, elfogása és a lopott dolgok nagy részének kézrekerítése körül járőrvezetőjük hathatós támogatásáért.

Cloós János csendőr cz. őrmester, Zsellér Pál és Pópa János II. csendőrök, egy rablógyilkosság tettesének, valamint egy tolvajszövetkezet tagjainak kiderítése és elfogása körül kifejtett buzgó szolgálataikért.

Ördög János csendőr, egy gyilkosság tettesének kinyomozása és elfogása körül kifejtett tevékenységeért.

Katona Gyula csendőr, mert a Mutnoksabadja község kárára elkövetett betöréses lopás tettesének kinyomozása és letartóztatása alkalmával a nyomozást vezető járás parancsnokát hathatósan támogatta.

Makay Ferencz őrmester, csendőrbirósági segédmunkás, odaadó szorgalmáért s bivatásszerű kötelmeinek buzgó és lelkiismeretes teljesítéseért.

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Vass György csendőr és Dolinszky Sámuel próbacsendőr, egy tűzvész alkalmánál az élet- és vagyonmentés körül kifejtett odaadó és kötelelességű tevékenységükért.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter úr a folyó évi 113,149/V—b. számú rendeletével, egy gyilkosság tettesének kézrekerítése körül kifejtett buzgalmukért, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományába tartozó Oláh József I. csendőr cz. őrmesternek 50, Ördög János csendőrnek pedig 20 korona pénzzutalmat adományozott.

A m. kir. belügyminiszter úr a folyó évi 117,316/V—b. számú rendeletével, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységeikért, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományába tartozó Juhos László őrsvezető cz. őrmesternek 200, Móra Mátyás és Fekete József őrsvezető cz. őrmesterek, Orosz László csendőr cz. őrmester, Horváth Antal I., Gombos Lajos József, Kusztura Ferencz, Varga István I., Ruzs Gábor és Imre Miklós csendőröknek pedig egyenként 30—30 korona pénzzutalmat adományozott.

Előléptetett:

1912 október hó 1-ével:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Kocsis János és Illing Béla őrsvezető cz. őrmesterek, *őrmesterekké*; továbbá

Sándor Ferencz, Karácsony Károly és Kovácsik János csendőr cz. őrmester, *őrsvezető cz. őrmesterré*.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

Az I. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttattott:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Vandra Károly őrmester, 1912 szeptember 18-án.

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttattott:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Valuch Lipót őrsvezető cz. őrmester, 1912 szeptember 18-án.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Boros István, Dunka László, Gyuricza Mátyás, Herenyák Gábor, Kovács Károly I., Orosz Mihály, Pásztor József, Puskás István és Szilágyi Lajos csendőrök; továbbá

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Szücs Sándor, Vavró Mihály, Szalai István III., Ferencsik János, Krawarik Rezső, Horváth József III., Bognár Mihály, Pomothy István, Czandt László, Kovács János IV. és Vida Pál csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Durkó Gábor, Csordás Ferencz, Kiss József járásőr-mesterek, Sziklai Árpád őrmester, Süteő Antal, Kotán Ferencz, Sarudi Benjámín őrsvezető cz. őrmesterek, Elek István, Szabó István IV., Keserü János, Szegedi György csendőr cz. őrmesterek, Albucz Péter, Juhász János, Margitics Simon, Z. Fekete János, Rózsa Miklós, Horváth János, Borbély Károly és Csordás Béla csendőrök 3—3 drb.; továbbá

Ballács József, Lenárt József, Bodnár András, Asztalos Sándor járásőrmesterek, Gyarmati Károly őrmester, Bartha Mózes, Pandi József őrsvezető cz. őrmesterek, Popovics Antal, Biró Imre, Vadász Mihály, Turcsányi Bertalan, Kádár István, Bécs Károly, Vén János, Eszik Mihály csendőr cz. őrmesterek, Szabó Titusz, Tóth János és Molnár János csendőrök 2—2 drb.; végül

Szikora István őrsvezető cz. őrmester egy drb. 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettek.

Névváltoztatás.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Cbirila János próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 124.008/VI-a szám alatt kelt engedélye alapján vezetéknévét «Kis»-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Magyar Áron csendőr cz. őrmester, Balogh Borbálával, 1912 július 13-án, Magyarderzsén.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Balogh Imre csendőr, Veres Karolinával, 1912 máj. 18-án, Nyirbátorban.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Fehér Gyula csendőr cz. őrmester, Dudás Máriával 1912 július 3-án, Pozsonyvezekényben.

Pribula János csendőr cz. őrmester, Szimonidesz Zsuzsannával, 1912 július 30-án, Tótprónán.

Körösligeti Ádám csendőr, Zemann Bertával, 1912 szeptember 22-én, Ledniczróván.

Koprda Tamás csendőr, Daubner Vilmával, 1912 szeptember 18-án, Körmöczbányán.

Weisz József csendőr, Zimányi Ilona Máriával, 1912 szeptember 24-én, Nagysallón.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Besenyei Gáspár őrsvezető cz. őrmester, Magyar Annával, 1912 augusztus 10-én, Hadadon.

Gavrillás Pánfil csendőr, Papp Annával, 1912 febr. 6-án, Máramarosszigeten.

Pál József csendőr, Ilyés Annával, 1911 május 16-án, Székelypálfalván.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Balogh Bartha András őrsvezető cz. őrmester, Szitár Gizella Erzsébettel, 1912 augusztus 28-án, Edelényben.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
talanos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

Honvédelmi miniszter ur őnagyméltósága által 5242/912. sz. a. rendszeresített ujjfajta sapkák, nemkülönböztetve az összes felszerelési cikkek, nyári szürke és fehér ezernakeztyűk raktárunkon a legjutányosabb árban kaphatók.